

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd



Diplomová práce

Fondy EU a jejich využití v rámci strategie rozvoje obce

Bc. Zdeněk Majer

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Zdeněk Majer

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Fondy EU a jejich využití v rámci strategie rozvoje obce

Název anglicky

EU funds and their application in the frame of municipality's development

Cíle práce

Cílem práce je zjištění názorů obyvatelstva na možnosti využití fondů EU v rozvoji vybrané obce. Tomuto bude odpovídat také metodologické ukotvení práce.

Metodika

Tématem diplomové práce jsou Fondy EU a jejich využití v rámci strategie rozvoje obce. V teoretické části je práce zaměřena na pojmy týkající se regionálních a strukturálních fondů EU, operační programy pro rok 2014 – 2020 v ČR a hlavní cíle regionální politiky. V druhé části se práce zabývá charakteristikou vybrané obce, města Žatec týkající se hlavně ekonomické a sociální úrovně. Praktická část diplomové práce je zaměřena na projekty, které již vznikly za podpory EU fondů a jejich vliv na rozvoj města.

Doporučený rozsah práce

60 – 80


Klíčová slova

fondy EU, rozvoj, Žatec

Doporučené zdroje informací

LOŠŤÁK, M. – HUDEČKOVÁ, H. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. KATEDRA HUMANITNÍCH VĚD, – ŠEVČÍKOVÁ, A. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006. ISBN 978-80-213-1413-9.

UHLÍŘ, D. – BLAŽEK, J. – UNIVERZITA KARLOVA. *Teorie regionálního rozvoje : nástin, kritika, implikace*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3.



Předběžný termín obhajoby

2017/18 ZS – PEF (únor 2018)

Vedoucí práce

RNDr. Petr Kment, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 9. 11. 2015

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 27. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Fondy EU a jejich využití v rámci strategie rozvoje obce" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval RNDr. Petrovi Kmentovi, Ph.D. za metodické a odborné vedení této diplomové práce. Dále chci poděkovat paní Marii Tesařové, BBS za poskytnutí podkladů k projektům z účetnictví obce Lnáře.

Fondy EU a jejich využití v rámci strategie rozvoje obce

Souhrn

Cílem diplomové práce bylo vytvoření střednědobého strategického plánu rozvoje obce Lnáře pro období 2016-2020 s ohledem na možnosti získání dotace ze strukturálních fondů EU a jednotlivých operačních programů programového období 2014-2020, a posouzení názorů obyvatel obce k problematice rozvoje obce vedoucím k trvale udržitelnému rozvoji.

Diplomová práce je rozdělena na dvě části. V první, teoretické části jsou popsány strukturální fondy EU a operační programy programového období 2014 – 2020. Jsou zde popsány možnosti čerpání dotací z jednotlivých operačních programů. Vzhledem k tomu, že obec Lnáře neměla zpracovaný strategický plán, je v druhé praktické části, na základě metody zúčastněného pozorování místních potřeb, a metody strukturovaných rozhovorů s občany zpracovaný strategický plán obce Lnáře. Dále je druhá část za pomoci výzkumu dotazníkové metody zaměřena na zjištění názorů a znalostí občanů na čerpání prostředků z fondů EU a zjištění názorů na rozvoj obce v návaznosti na zpracovaný strategický plán. Výsledky výzkumu poslouží jako podklad pro další budoucí rozvoj obce.

Klíčová slova: Fondy EU, Strategický plán rozvoje obce, politika regionálního rozvoje, operační programy

EU funds and their use under the strategy of village development

Summary

The aim of this diploma thesis was to create an medium-term strategical plan of Lnáře village development in between 2016-2020 with respect of possibilities to gain an advantage of EU structural funds grant and particular operational schedule in programme period 2014-2020. The goal was also to take into consideration the opinion of citizens towards the problems of village development leading to sustainable development.

Diploma thesis is divided into two parts. In the first one, teoretical part, there is a description of EU structural funds and operational schedule in programme period 2014-2020. Possibilities of gaining the advantage of particular operational programmes are also described here. In view of the fact that Lnáře village did not have the strategical plan is in the second practical part there is one strategical plan created, this plan is based on the observation method of local needs and method of stuctured interviews with the citizens. The results will make good use for the development in the future.

Key words – EU funds, strategical village development plan, policy of regional evolution, operational programmes

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Historie a vývoj EU	14
3.1 Členské státy EU podle roku přistoupení.....	16
3.2 Struktura orgánů EU	17
3.2.1 Směr politiky.....	17
3.2.2 Legislativní proces.....	18
4 Politika regionálního rozvoje	19
4.1 Regionální rozvoj	19
4.2 Regionální politika	20
4.3 Základní legislativa regionálního rozvoje.....	22
4.4 Aktéři regionální politiky	23
4.5 Nástroje regionálního rozvoje	24
5 Strategie regionálního rozvoje	26
5.1 Strategie regionálního rozvoje pro období 2007-2013.....	26
5.1.1 Cíl Konvergence	27
5.1.2 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	30
5.1.3 Cíl Evropská územní spolupráce	31
5.2 Strategie regionálního rozvoje pro období 2014-2020.....	32
5.3 Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020	36
5.4 Přehled programů 2014-2020 ČR	39
5.4.1 Přehled jednotlivých programů a jejich zaměření:	39
5.4.2 Přehled programů v návaznosti na ESIF a jejich řídicích orgánů:	42
5.4.3 Přehled tématických cílů jednotlivých programů	43
6 Praktická část	44
6.1 Cíl a metodika výzkumu	44
6.2 Výzkumné cíle:	44
6.3 Rozhovor.....	46
6.3.1 Charakteristika respondentů	46
6.3.2 Seznam položených otázek.....	47
6.3.3 Výsledky rozhovorů.....	48
6.4 Interpretace přímého pozorování a rozhovoru	54
7 Strategický plán rozvoje obce Lnáře.....	56

7.1	Tvorba strategického plánu	56
7.2	Obsah strategického plánu	57
7.3	Zrealizované projekty v období 2014 – 2017	59
8	Dotazníky reflektující účelnost strategického plánu.....	60
8.1	Interpretace dotazníků.....	60
9	Závěr	64
10	Přílohy	72

1 Úvod

V současné době je strategické plánování a s ním související finanční krytí jednotlivých projektů, za pomoci čerpání dotací, nezbytným nástrojem k vyváženému rozvoji obce.

Pro tuto diplomovou práci je velmi důležitý pojem strategické plánování, které slouží k vymezení cílů a priorit pro rozvoj obce v předem daném časovém horizontu. S tím souvisí i plánování finančního zajištění jednotlivých projektů, které vzhledem k rozpočtu obce není možné bez využití čerpání dotací ze strukturálních fondů EU uskutečnit. Vychází ze současného stavu obce, jejich potřeb a příležitostí, které může obec pro svůj rozvoj využít. Rovněž zohledňuje hrozby, které rozvoj obce omezují. Smyslem strategického plánování je zhodnocení stávajícího stavu a definice cílů budoucího rozvoje obce.¹

Se strategickým plánováním úzce souvisí strategie, která představuje jistou alternativní cestu vedoucí k dosažení určitého cíle.² Výsledky procesu strategického plánování jsou zachyceny v dokumentu, který je nazýván strategickým plánem rozvoje obce.³

Zvolil jsem střednědobý plán na období pěti let do roku 2020 tak, aby plán korespondoval stávající programové období evropských strukturálních fondů 2014 - 2020. Vytvoření strategického plánu obce Lnáře, který je předmětem této diplomové práce, byl průběžně konzultován se zastupiteli obce a při tvorbě strategického plánu byly zohledněny názory místních obyvatel.

Strategický plán byl vytvořený na základě zúčastněného pozorování a tato metoda byla podpořena rozhovory s vybraným vzorkem obyvatel. Dotazníkovou metodou bylo dále zjištěno, jak strategický plán koresponduje s názory místních obyvatel a jaké mají povědomí o možnosti čerpání prostředků z fondů EU. Vzhledem k směřování budoucího rozvoje obce je strategický plán nezbytný pro možnost čerpání finančních prostředků z fondů EU na jednotlivé projekty.

¹ ŠEDIVÝ, M; MEDLÍKOVÁ, O.: *Úspěšná nezisková organizace*. Praha 2009, s. 28.

² BÁRTA, J.: *Strategické plánování pro neziskové organizace: Jak rozhodovat o budoucnosti vaší organizace*. Praha 1997, s. 125.

³ Tamtéž.

Teoretická část diplomové práce popisuje v krátkosti historii EU, regionální rozvoj, fondy EU, strategie regionálního rozvoje a operační programy programového období 2014 – 2020, ze kterých je možné v rámci České republiky žádat o finanční podporu projektů sloužících k rozvoji jednotlivých regionů, obcí nebo celé ČR. V rámci přeshraniční spolupráce je prostřednictvím programů posilována spolupráce mezi institucemi a kladem důraz na zaměstnanost, vzdělávání a podporu technologického pokroku a inovací či přírodních podmínek.

2 Cíl práce a metodika

V současné době je nezbytné v obci směřovat rozvojové plány i ve střednědobém a dlouhodobém horizontu. Vzhledem k možnostem čerpání dotací je nutné umět identifikovat ty faktory, jejichž rozvoj může přinést výrazné zvýšení kvality života v obci, aby se zamezilo odchodu celých rodin do městských center. Dále je nutné zajistit k rozvojovým aktivitám zdroje krytí tak, aby obec realizací jednoho velkého projektu nezarazila postupný rozvoj ve všech ostatních oblastech. Pro malé obce je velmi obtížné udržet vyvážený rozpočet tak, aby ani větší investiční akce nezasáhly rozpočty na příští období. Proto je důležité strategické plánování rozvoje i ve střednědobém horizontu, aby byly vytvářeny zdroje a rezervy tak, aby obec mohla udržovat či zvyšovat kvalitu života svých občanů.

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení názorů obyvatel obce Lnáře na rozvoj obce, možnost využití finančních prostředků z fondů EU a získání dat pro tvorbu strategického plánu rozvoje na období 2016-2020. Dílčím cílem je zhodnocení současného stavu obce Lnáře a stanovení prioritních oblastí dalšího rozvoje obce pro následující programové období.

2.2 Metodika

Diplomová práce byla vytvořena s použitím odborné literatury a internetových zdrojů, které jsou uvedeny za závěrečnou kapitolou diplomové práce. Zdrojem informací byla starostka obce Lnáře Stanislava Mašková, účetní obecního úřadu Marie Tesařová a poskytnuté materiály Obecního úřadu Lnáře.

Při tvorbě diplomové práce byl vypracován v rámci přiloženého strategického plánu rozvoje obce komplexní profil obce z hlediska geografického, historického a socio-ekonomického. Dále byl proveden výzkum, při kterém bylo formou strukturovaných rozhovorů mezi vybranými občany Lnář zjišťováno, jak vnímají rozvoj obce a jejich názor na čerpání finančních prostředků z evropských fondů.

Pro dosažení efektivních výsledků a přesných dat, bylo použito těchto tří metod: zúčastněné pozorování, dotazníkové šetření a strukturované rozhovory. Stále častěji se

kombinují metody kvalitativního a kvantitativního výzkumu v jedné výzkumné akci. Využívají se tak výhody všech přístupů při řešení výzkumného problému.⁴

Vybraní respondenti zhodnotili obec z hlediska jejich subjektivní spokojenosti se životem v obci. Následovalo vyjádření respondentů k přednostem a nedostatkům obce a zhodnocení jednotlivých oblastí života v obci, se zaměřením na budoucí rozvoj.

Při tvorbě strategického plánu obce byly průběžné pracovní návrhy strategického plánu konzultovány se zastupiteli obce.

V návaznosti na vytvořený strategický plán obce Lnáře bylo provedeno dotazníkové šetření mezi místními obyvateli, které přispělo k zjištění jejich názorů na využívání fondů EU v rámci strategie rozvoje obce a zmapování potřeb obyvatel vzhledem k budoucímu rozvoji.

Strategický plán obce, sestaven na základě rozhovorů a zúčastněného pozorování, a výsledky dotazníkového šetření slouží jako podnět a podklad pro rozhodování o směru dalšího vývoje obce a jeho financování pomocí dotací z evropských fondů.

⁴ HENDL, Jan.: *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha 2012, s. 45.

3 Historie a vývoj EU

První idea evropanství vznikla v návaznosti s hospodářskou krizí a hrozbou vysoké nezaměstnanosti. První světová válka vyvolala hospodářskou krizi a hrozbu vysoké nezaměstnanosti a to zvýšilo zájem evropských zemí o hospodářskou mezinárodní spolupráci. Tato tendence nepřímou navazovala na předchozí integrační aktivity v rámci technické unifikace v druhé polovině 19. století. Století vyznačující se průmyslovou revolucí, industrializací a rychlým rozvojem komunikačních prostředků. Během hospodářské mezinárodní spolupráce poválečného období tak byly podepsány první konkrétní dohody, např. založení Mezinárodního ocelářského kartelu (1926) či podpis Dohody o zákazu zvyšování tarifů bez předchozí konzultace (1930). Na druhou stranu např. Velká Británie i nadále požadovala zachování bariér volného obchodu v rámci ochrany národních ekonomik.⁵

Evropská unie vznikla v roce 1993 na základě Smlouvy o Evropské unii. Jelikož byla podepsána ve městě Maastricht, je známá jako Maastrichtská smlouva. Podle Baldwina: „*Maastrichtská dohoda jasně stanovila hranice mezi oblastmi nadnárodní spolupráce na jedné straně a oblastmi určenými pro mezivládní dohody na straně druhé tím, že unijní záležitosti rozdělila do tří oblastí – hovoříme o třípilířové organizační struktuře.*“⁶

Chceme-li se podívat na historický vývoj Evropské unie, je nutné zmapovat předchozí integrační aktivity, jejichž počátky sahají k době poválečné obnovy Evropy, tedy to 50. let 20. století. Po ukončení druhé světové války všechny země Evropy čelily řadě problémů, od nutnosti zabezpečit základní životní potřeby obyvatel, obnovu států, ale i zabezpečení strategických surovin. Jednotlivé státy byly přesvědčeny, že zajištění míru a bezpečnosti kontinentu nelze dosáhnout bez spolupráce na nadnárodní úrovni. Sjedená Evropa podle názoru zakořeněného po druhé světové válce ve společnosti, by měla mír a bezpečnost v rámci integrace zajišťovat. Rostoucí vliv tehdejšího Sovětského svazu se jevil též nebezpečný pro západní demokratický systém, a tak

⁵ FIALA, P., PITROVÁ, M.: *Evropská unie*. 2003, s. 31-34.

⁶ BALDWIN, Richard E.: *Ekonomie evropské integrace*. Praha 2008, s. 478.

sjednocování západních států, kde vlastně integrace započala, mělo vést k takovému posílení, aby ustály i potencionální konflikt se státy tzv. východního bloku. Další touhou občanů bylo svobodné podnikání a svobodný pohyb osob, které v době válečného konfliktu byly silně omezené, což se stalo další prioritou postupného sjednocování. Dalším důvodem k integračním procesům byly vysoké cla a dovozní tarify z předválečné doby, které byly vyústěním tehdejšího politického a ekonomického nacionalismu (silná ochrana vlastních trhů i politiky bez zasahování). Velký nacionalismus vedl k navýšení cel a jiných tarifních i netarifních opatření, které mnohonásobně převyšovaly částky z doby před první světovou válkou. Všechny popsané důvody lze shrnout do třech základních bodů, které vedly k počátku integračních procesů:

- zabezpečení míru a bezpečnosti v Evropě
- překonání nacionalisticky orientovaných státních struktur
- umožnění společného trhu a volného pohybu osob

Státy západní Evropy byly první, kdo se zúčastnily integračních procesů. Jako zakládající členové pro pozdější EU v roce 1952 jsou brány státy: Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko. První rozšíření bylo až v roce 1973 o Dánsko, Irsko a Spojené království (v současnosti zahájeny první úkony o vystoupení z EU, bezprecedentní stav, nelze s přesností určit možné dopady pro EU ani pro Spojené království). Další rozšiřování probíhá do současnosti, posledním státem, který přistoupil, bylo Chorvatsko v roce 2013, kandidátské země v současnosti Albánie, Makedonie, Černá Hora, Srbsko a Turecko, které je předmětem diskusí již dlouhá desetiletí. V roce 2016 přidala přihlášku ke členství Bosna a Hercegovina, potencionálním kandidátem je Kosovo.

Integrace jednotlivých států západní Evropy se po druhé světové válce jevila jako vhodné východisko k zajištění bezpečnosti. Již Winston Churchill v projevu v Curychu vyslovil myšlenku Spojených států Evropských a svou řeč zakončil výzvou: „Therefore

I say to you: Let Europe arise.“⁷. Též Robert Schuman, francouzský ministr zahraničí, roku 1950 předložil vlastní plán návrhu sjednocené Evropy, nazvaném Schumanova deklarace.⁸ První smlouva založená na integraci vzniká v roce 1952 – Evropské společenství uhlí a oceli, jako řešení kontroly uhlí a oceli na nadnárodní úrovni, aby se předešlo přílišnému hromadění těchto strategických surovin v rukou jednotlivých států. Tuto smlouvu přijalo výše jmenovaných šest států považovaných za základající členy EU. I když každý stát přistoupil z odlišných důvodů, ukázalo se, že lze na nadnárodní úrovni řídit trhy s ocelí a uhlím. Protiváhou k tomuto uskupení vzniká evropské sdružení volného obchodu ESVO 1960 pod vedením Spojeného království, kam se připojila celá řada dalších států. Jejich cílem bylo fungování volného trhu, ale bez společných institucí. Postupem času vzniká celá řada integračních zájmů – EHS, EURATOM, Evropská integrační banka. V roce 1967 byla podepsána smlouva, kterou se spojily EHS, EURATOM a ESVO – souhrnný název Evropská společenství. Pokračující integrační proces přináší další stupně integrace – celní unii, jednotný vnitřní trh, volný pohyb osob a kapitálu (společná měnová politika) a v současnosti velmi diskutované téma politické integrace. ESVO je bráno jako největší úspěch dosažený v rámci federalistických snah. Od té doby se již nikdy nepodařilo, aby se jednotlivé státy vzdaly tak velkého množství suverenity a vlastního vlivu na nějakou konkrétní hospodářsko-politickou oblast.⁹

Zlý dodává, že evropská unie představuje v současnosti nejrozvinutější integrační seskupení v Evropě. Padesátiletý vývoj, provázený mnoha problémy, včetně konfliktních situací a období stagnace integračního procesu či jeho krizemi, můžeme hodnotit za velmi úspěšný.¹⁰

3.1 Členské státy EU podle roku přistoupení

⁷<https://thechurchillgroup.wordpress.com/2012/08/05/therefore-i-say-to-you-let-europe-arise-winston-churchill-2/>

⁸ http://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/europe-day/schuman-declaration_en

⁹ HORA, K.; NEDOROST, L.; LUKÁŠKOVÁ, E.: *Evropská unie I.: historie, instituce, vnitřní trh*. Zlín 2010, s. 101.

¹⁰ ZLÝ, B.: *Integrační procesy ve světové ekonomice*. Ostrava 2006, s. 37.

1. ledna 1958 - Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko
1. ledna 1973 - Dánsko, Irsko, Spojené království
1. ledna 1981 - Řecko
1. ledna 1986 - Španělsko, Portugalsko
1. ledna 1995 - Finsko, Rakousko, Švédsko
1. května 2004 - Česká republika, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Kypr, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko, Maďarsko
1. ledna 2007 - Bulharsko, Rumunsko
1. července 2013 - Chorvatsko ¹¹

3.2 Struktura orgánů EU

Orgány EU tvoří unikátní systém:

- globální priority Unie stanovuje Evropská rada, na jejíž zasedáních jednají hlavy členských států a čelní představitelé Unie
- občany členských států zastupují přímo volení poslanci Evropského parlamentu
- zájmy Evropské unie jako celku střeží Evropská komise, jejíž komisaři jsou jmenováni jednotlivými členskými státy
- vlády členských států hájí své zájmy v Radě Evropské unie¹²

3.2.1 Směr politiky

Evropská rada určuje obecné politické směřování EU – ale nemá pravomoc přijímat právní předpisy. Tvoří ji předseda – v současné době Donald Tusk – hlavy států a představitelé vlád členských zemí, předseda Evropské komise. Zasedá minimálně dvakrát do roka v rámci několikadenního summitu.

¹¹ https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_cs

¹² https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_cs

3.2.2 Legislativní proces

Do tvorby právních předpisů jsou zapojeny především 3 orgány:

- Evropský parlament, který zastupuje občany EU a je jimi přímo volen
- Rada Evropské unie, která se skládá ze zástupců jednotlivých členských států. Předsednictví v Radě si členské státy předávají.
- Evropská komise, která usiluje o obranu zájmů Evropské unie jako celku.

Důležitou úlohu plní také:

- Soudní dvůr Evropské unie, který dohlíží na dodržování evropského práva, a
- Účetní dvůr, který dohlíží na financování činnosti EU¹³

¹³ https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_cs#sm%C4%9Br_politiky

4 Politika regionálního rozvoje

S postupnou integrací a zapojováním dalších států do EU, docházelo i ke zvětšování rozdílů mezi jednotlivými státy a jejich regiony. Jedním z cílů fungování EU je vyrovnávání těchto disparit (zakotveno již v tzv. Římských smlouvách), a proto vznikla i ucelená soustava směřující k vyrovnávání rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony. Politika regionálního rozvoje patří dnes mezi jednu z nejvýznamnějších politik v rámci EU a podílí se na celkovém rozpočtu EU přibližně 35 %. Regionální politika je v evropském kontextu obvykle chápána jako „**činnost, jejímž úkolem je přispívat ke snížování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a k zabezpečení jejich harmonického rozvoje**“¹⁴ Jde o to dát všem regionům stejné šance a možnosti k plnému využívání všeho potenciálu daného regionu a tím dosahovat snížení rozdílů mezi regiony v kvalitě života jejich obyvatel. Nejde jen o zajištění ekonomického růstu, ale o zajištění celkového harmonického rozvoje regionů v rámci trvale udržitelného rozvoje. Konkrétní obsahové vymezení regionální politiky je podmíněno aktuální sociálně-ekonomickou situací a jí odpovídající státní hospodářskou či sociální politikou. Úzká vazba na celkovou hospodářskou politiku, která se vyznačuje rozsáhlou koncepční rozmanitostí, je tak důvodem proč do současnosti nedošlo ani k rámcovému sjednocení názorů na obsahové vymezení tohoto pojmu.¹⁵

4.1 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj je celá řada procesů probíhajících v rámci jednotlivých regionů, které směřují k rozvoji regionů v ekonomických, sociálních i environmentálních oblastech. Jde o zlepšení kvality života v jednotlivých regionech, aktivizaci potenciálů regionů, vhodné využívání všeho přírodního, kulturního i lidského kapitálu. Zlepšení může probíhat na úrovni kvalitativní i kvantitativní. Nejde jenom samotné projekty vybudování silnic, škol či ubytovacích kapacit (kvantita), ale i o samotné posouzení dopadů na kvalitu života v regionu (dojíždění za prací, zkvalitnění podmínek pro rozvoj cestovního ruchu. Rozvoj může být chápán subjektivně jednotlivými aktéry podle

¹⁴ *Nová regionální politika*. Praha 2002. s. 20.

¹⁵ WOKOUN R. a kol.: *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Praha 2001

hodnotové orientace. Nelze ho zaměňovat na pojem růst, který je spojen s ekonomickým chápáním – zvýšení celkového produktu v daném regionu za určitý časový úsek.

Přístupy k regionálnímu rozvoji lze podle Sucháčka rozdělit následovně:

Liberalní – endogenně rozvojový, který je chápán jako přístup bez intervencí státu, prostorový vývoj směřuje k rovnováze bez zásahů do tržních procesů. V regionální politice je kladen důraz na mobilitu pracovních sil.

Keynesiánský – exogenně rozvojový, který ukazuje na prostorový vývoj směřující k nerovnováze, je nutné intervenovat ze strany států. V regionální politice je kladen důraz na přilákání investic do problémových regionů.

Marxisticko-ekonomické – extrémně intervencionistický, trend vývoje směřující k nerovnováze, nutné plánování a řízení rozvoje regionů. Z hlediska regionální politiky jsou tržní potenciály opomíjeny, vše centrálně plánováno mimo regiony.

Moderní – neendogenní rozvoj – vývoj regionu inklinuje spíše k nerovnováze, ale rozvoj podporovat pomocí potenciálu uvnitř regionů, minimalizace intervencí. V rámci regionálního rozvoje podporovat malé a střední podnikání, podporovat inovace a rozvoj znalostí.¹⁶

Domnívám se, že nelze jednoznačně určit, který přístup je nejlepší nebo v současnosti aplikovatelný. Všechny přístupy mají své výhody a nevýhody.

4.2 Regionální politika

Regionální politika představuje soubor intervencí, zaměřených podle konkrétní situace státu a jeho regionů a podle očekávaných vývojových tendencí, na podporu opatření vedoucích k růstu ekonomických aktivit a lepšímu územnímu rozložení v území a k rozvoji infrastruktury. Základní podmínkou je jasné definování priorit a koncentrace prostředků na tyto priority. Jejím významným cílem je konvergence regionů v rámci určitého územního celku a klíčovým znakem je její selektivnost, to znamená

¹⁶ SUCHÁČEK, J.: *Regionální vývoj v České republice po roce 1990: reformace či deformace?*. Praha 2005.

diferenciace zaměření intervencí na podporu vybraných problémových regionů, které výrazně zaostávají ve svém rozvoji za průměrem v míře, která je společensky uznána za nežádoucí.¹⁷

Podle strategie regionálního rozvoje pro období 2007 – 2013 lze regionální rozvoj posuzovat na základě dvou vzorců:

model užívaný před rokem 1989 – preferující minimalizaci rozdílů



model, který se jeví jako optimální řešení v současnosti – podpora rozmanitosti všech regionů, posilování hospodářského rozvoje na základě diverzity a flexibility, využívání regionálních specifíků, tlak na aktivní využívání potenciálu regionů



Zdroj: Strategie regionálního rozvoje v období 2007 – 2013

K zajištění této prorůstově orientované strategie je nutné uplatňovat následující procesy, které povedou k diverzifikaci regionů a jejich rozvoji. Je nutné umět využívat přírodní i kulturní potenciál, zavádět inovační metody, dbát na prostorovou soudržnost regionů, rozvíjet infrastrukturu, dbát na zachování životního prostředí, umět využívat lidský potenciál, zvyšovat sociální soudržnost regionů, ale i otevřený a vstřícný přístup veřejné správy. Nelze opomenout ani příhraniční a mezinárodní spolupráci. V rámci rozvoje jednotlivých regionů je nutné sdílet principy solidarity a soudržnosti, které by měly vést k růstu, konkurenceschopnosti i udržitelnosti.

¹⁷ *Strategie regionálního rozvoje v období 2007 -2013*

4.3 Základní legislativa regionálního rozvoje

Regionální rozvoj probíhá na úrovni obcí a vyšších samosprávních celků. Základním článkem pro prostorové vymezení regionální politiky je článek 99 Ústavy ČR, který rozděluje obce na základní územně samosprávné celky a vyšší územně samosprávné celky, na které navazuje ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, zakotvující existenci 14 těchto celků s účinností od 1. 1. 2000. Další navazující normy jsou zákon č. 128/2000 Sb., o obcích a zákon č. 129/2000 Sb., o krajích.

Regionální rozvoj má na starosti Ministerstvo pro místní rozvoj, které bylo zákonem číslo 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění zákona číslo 110/2007 Sb., tzv. „kompetenční zákon“, zvoleno jako ústřední orgán k řízení, správě, koordinaci a pomoci při realizaci regionální politiky. Základní norma regionální politiky je zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, který specifikuje oblasti podpory regionálního rozvoje, vybrané nástroje a působnosti hlavních subjektů. V § 11, odst. 1 jsou upřesněny kompetence Ministerstva pro místní rozvoj. Mnohá opatření jsou upravena také zákonem č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání.¹⁸ K realizaci vlastního regionálního rozvoje jsou neopominutelná usnesení vlády. Zásady regionální politiky ČR (usnesení č. 235/1998), Strategie regionálního rozvoje ČR 2000 – 2006 (usnesení vlády č. 682/2000), Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2007 – 2013 (usnesení vlády č. 560/2006) a Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014 - 2020 (usnesení vlády č. 344/2013). K usměrňování rozvojových procesů je důležitá i Politika územního rozvoje ČR (usnesení vlády č. 561/2006).

¹⁸ <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/zakladni-legislativa-regionalni-politiky-v-cr.html>

4.4 Aktéři regionální politiky

Kdo může být účastníkem v rozvoji regionů pomocí regionální politiky? Vzhledem k závislosti regionální politiky na politice státu i politice Evropské unie, lze říci, že aktéry regionální politiky můžeme seřadit po úrovně, na které spolurozhodují nebo přímo aplikují regionální politiku. Je nutné koordinovat tuto spolupráci tak, aby byl vytvořen základní institucionální a partnerský rámec.

Aktéři regionálního rozvoje na obecní úrovni:

- obec
- obcí zřizované organizace (školy, kulturní a sportovní zařízení, aj.)
- významní podnikatelé: možná různá kritéria výběru, např. dle počtu zaměstnanců, dle vlivu na krajinu (např. počet ha u zemědělců), klíčovým prvkem však je bezesporu ochota zapojit se do rozvoje obce či regionu
- zájmová sdružení

Aktéři regionálního rozvoje na mikroregionální úrovni:

- management svazků obcí
- obce
- místní akční skupiny

Aktéři regionálního rozvoje na krajské úrovni:

- kraj
- svazky obcí
- místní akční skupiny
- územní orgány státní správy
- podnikatelská sdružení
- nezisková sdružení
- vysoké školy

Aktéři regionálního rozvoje na státní úrovni:

- ministerstvo pro místní rozvoj
- ostatní ministerstva
- kraje
- svaz měst a obcí
- celostátní zájmová uskupení (Hospodářská komora ČR, Agrární komora ČR)¹⁹

4.5 Nástroje regionálního rozvoje

Regionální politika je téma diskutované na všech úrovních veřejné správy. Na úrovni státu je analyzována situace v kontextu evropské regionální politiky a jsou vytvářeny systémy koncepcí i podpor. Na úrovni vyšších územně správních celků vznikají programy pro podporu rozvoje v daném území, na místní úrovni pak strategické plány pro podporu ekonomického rozvoje.²⁰

Podle odborné literatury existuje větší množství nástrojů, které lze uplatňovat při politice regionálního rozvoje. Hlavní dvě skupiny nástrojů, které jsou všeobecně přijímány, lze rozdělit na nástroje:

- finanční nástroje,
- nefinanční nástroje.

Podle jednotlivých strategií regionálního rozvoje, uplatňují státy v rámci veřejné politiky různé nástroje k provádění regionálního rozvoje. Obecně lze konstatovat, že všechny veřejné politiky směřují ke stejným cílům – hospodářské a sociální soudržnosti regionů – z čehož můžeme vyvodit, že musí používat i podobné či stejné nástroje k dosažení těchto cílů. Může jít o nástroje strategického řízení, politické nástroje, právní normy a jejich aplikace, fiskální nástroje a samotná koordinace, organizace a řízení projektů. Detailní srovnání uplatňování nástrojů regionální politiky v evropských

¹⁹ <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html>

²⁰ STEJSKAL, J., KOVÁRNÍK, J.: *Regionální politika a její nástroje*. Praha 2009, s. 1-216.

zemích včetně souvisejících teoreticko-metodologických klasifikací zpracoval autorský tým Wokoun, Mates a kol. v publikaci *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Na základě zkoumání uplatňovaných klasifikací nástrojů regionální politiky nově navrhli následující strukturu nástrojů:

Nástroje nefinanční:

- administrativní nástroje (zejména legislativa)
- institucionální nástroje (instituce, strategické plánování, programování, řízení rozvoje)
- věcné a jiné nefinanční nástroje (poradenství, propagace)

Nástroje finanční:

- neinvestiční a investiční pobídky (dotace, granty, úvěry, záruky)
- kapitálové podílctví
- daňová zvýhodnění (daňové prázdny, slevy na daních)
- rozpočtová zvýhodnění (dotace)²¹

Pro správné fungování jednotlivých nástrojů je důležité, aby všichni aktéři znali své práva a povinnosti, subjekty veřejné správy na všech úrovních měly rozdělené kompetence a vhodné zvolení procesů k zajištění správných účinků nástrojů.

²¹ WOKOUN, R., MATES, P.: *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha 2006, s. 351.

5 Strategie regionálního rozvoje

Tabulka 1: srovnání programových období

Období	Cíle	Finanční nástroje	Celková alokace pro ČR
2004–2006	Cíl 1 – Podpora rozvoje zaostávajících regionů Cíl 2 – Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací Cíl 3 – Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání	6 finančních nástrojů: FS, ERDF, ESF, FIFG, EAGGF (orientační a záruční sekce)	2,43 mld. EUR
2007–2013	Cíl 1 – Konvergence Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost Cíl 3 – Evropská územní spolupráce	3 finanční nástroje: FS, ERDF, ESF	26,5 mld. EUR
2014–2020	Cíl 1 – Investice pro růst a zaměstnanost Cíl 2 – Evropská územní spolupráce	5 finančních nástrojů: EFRR, ESF, FS, EZRV, ENRF	23,96 mld. EUR

Zdroj: https://www.mmr.cz/getmedia/dda4e489-df77-4be3-b09dbb9fec5b6323/ESI_fondy_v_kostce_ISBN-web.pdf

5.1 Strategie regionálního rozvoje pro období 2007–2013

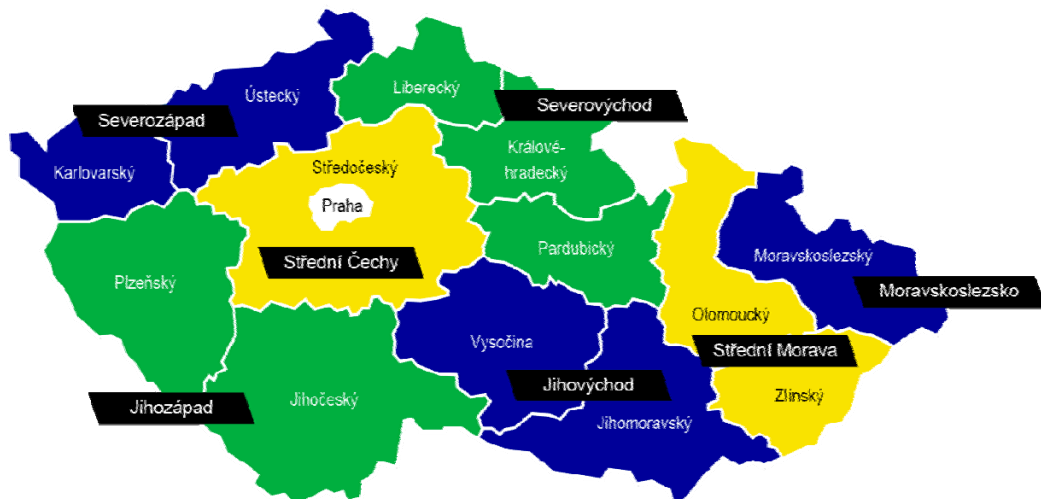
Dotace z jednotlivých fondů mohou pomoci obcím, podnikatelům, zemědělcům, neziskovým organizacím a dalším subjektům. Strategie regionálního rozvoje ČR je založena na maximální využití prostředků z fondů EU. V období 2007–2013 bylo možné žádat a následně na základě smlouvy čerpat dotace z celkového počtu 26 operačních programů, které byly rozděleny mezi tři základní cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Strategie regionálního rozvoje též ustanovila pro regionální operační programy jednotlivé regiony tak, aby vyhovovaly podmínkám určených v rámci celé Evropské unie. Šlo o sjednocení regionů co do rozlohy, tak i množství žijících obyvatel, aby bylo možné dané regiony porovnávat. V rámci snazšího monitorování a porovnávání vzniklo členění jednotek dle NUTS. Česká republika používá tři úrovně statistických jednotek dle počtu obyvatel:

- NUTS I - minimální počet obyvatel 3 000 000, maximální počet obyvatel 7 000 000

- NUTS II - minimální počet obyvatel 800 000, maximální počet obyvatel 3 000 000
- NUTS III – minimální počet obyvatel 150 000, maximální počet obyvatel 800 000.

Počty osob jsou doporučené. Česká republika byla vždy členěna podle krajů, které by odpovídaly pouze NUTS III, proto byla nucena zavést tzv. regiony soudržnosti, aby mohla používat i členění NUTS II, aby mohla využívat finanční pomoci s cíle Konvergence. Následující mapka ukazuje nejen 14 krajů, ale i 8 regionů soudržnosti.

Obrázek 1: zobrazení regionů NUTS



Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/73d4d51b-39f4-4b60-8e70-1a8e355a4cdf/Regiony-NUTS.png>

5.1.1 Cíl Konvergence

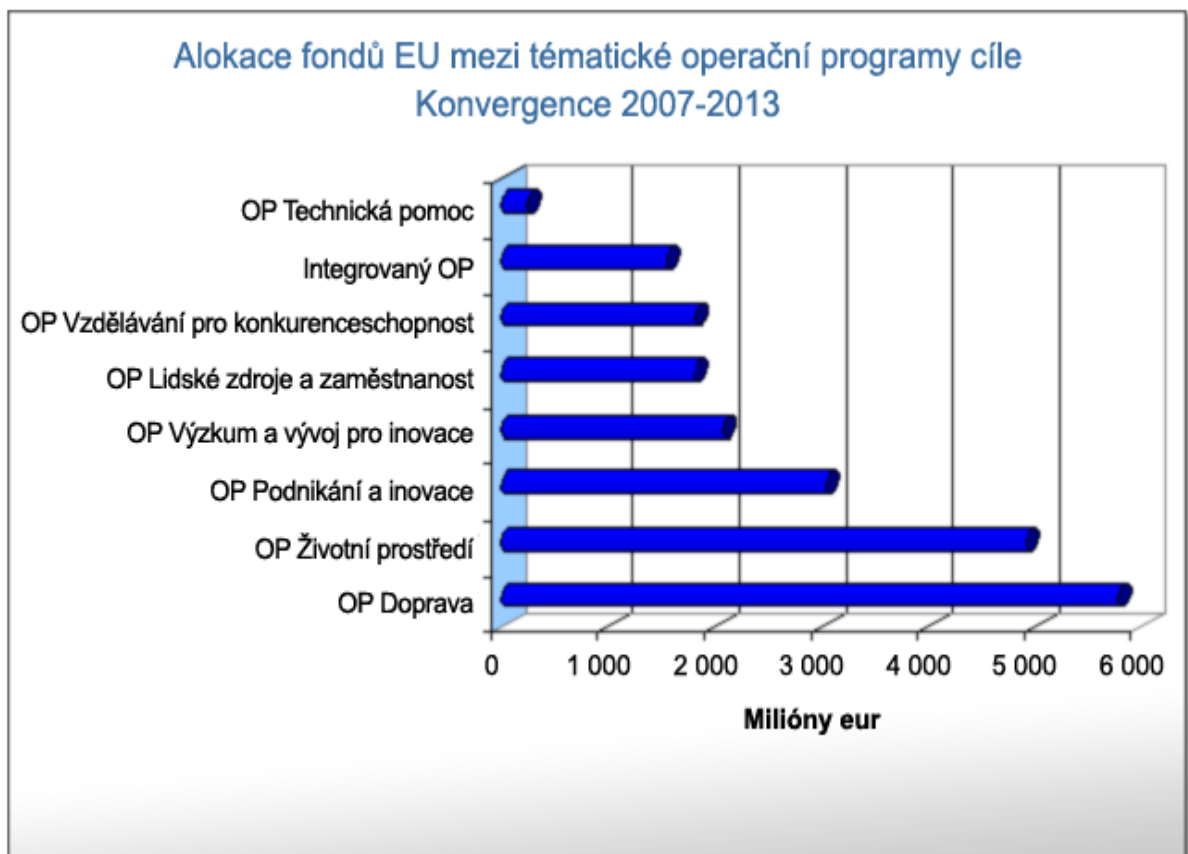
V období 2007 – 2013 bylo možné čerpat dotace z osmi tematických operačních programů s celkovou přidělenou částkou 21,23 mld. EUR:

- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace

- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

V následujícím grafu jsou zobrazeny alokované prostředky podle jednotlivých tematických operačních programů. Nejvyšší částka je vyčleněná v rámci OP Doprava na rozvoj celé dopravní sítě v České republice. Jde o rozšíření dálnic, rychlostních silnic i silnic nižších tříd, modernizaci železničních koridorů a opravy železničních uzlů i tratí, rozvoj a modernizaci vodní dopravy. Všechny tematické operační programy jsou financovány z Evropského fondu regionálního rozvoje a Evropského sociálního fondu.

Graf 1: alokace fondů mezi operační programy cíle konvergence 2007-2013



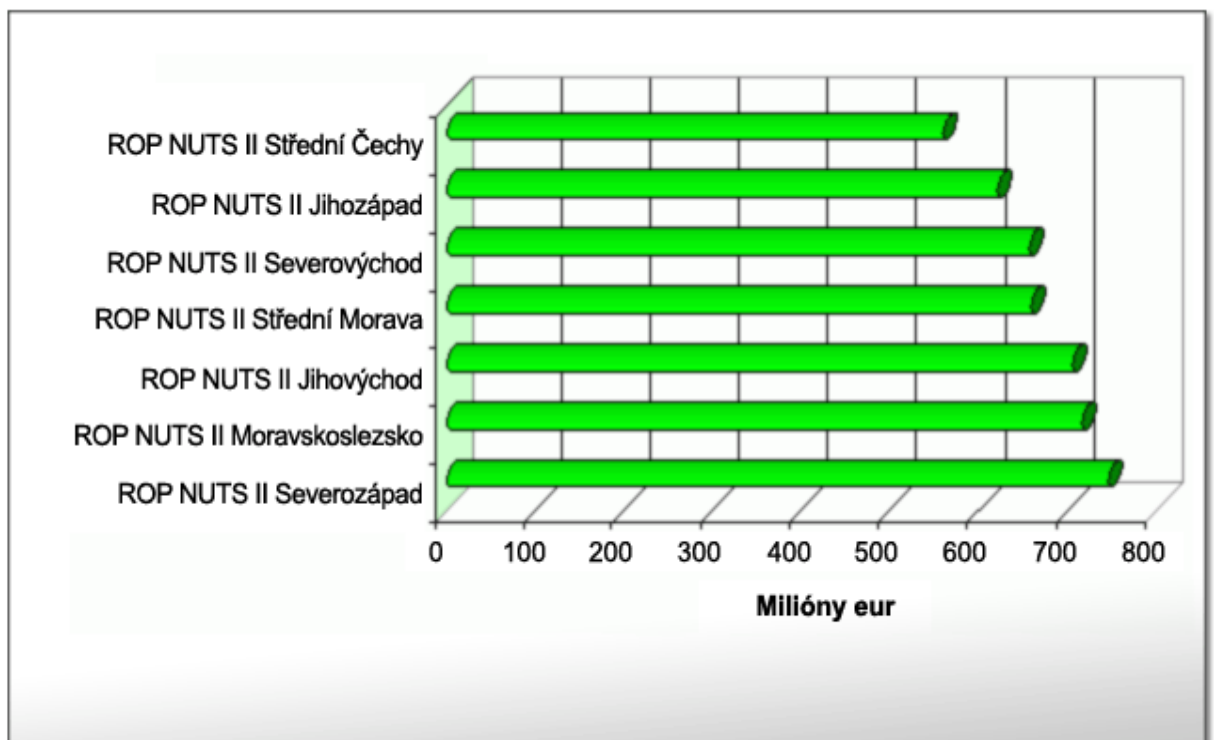
Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy>

Zároveň byly možnosti čerpání v rámci regionální politiky rozděleny do sedmi regionálních operačních programů s celkovou finanční částkou ve výši 4,66 mld. EUR:

- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Střední Morava
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Střední Čechy

Pro přehlednost přikládám graf s výší alokovaných prostředků do jednotlivých regionálních programů.

Graf 2: indikativní alokace prostředků z fondů EU v České republice pro ROP v cíli Konvergence



Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Predchozi-programova-obdobi/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy>

Z důvodu zjednodušení čerpání dotací v rámci regionálního rozvoje byl na období 2014-2020 vytvořen jeden regionální operační program – Integrovaný regionální operační program určený pro rozvoj jednotlivých regionů. Zcela nahradil ROP z programového období 2007 – 2013. Všechny ostatní operační programy navazují na předchozí programové období 2007-2013.

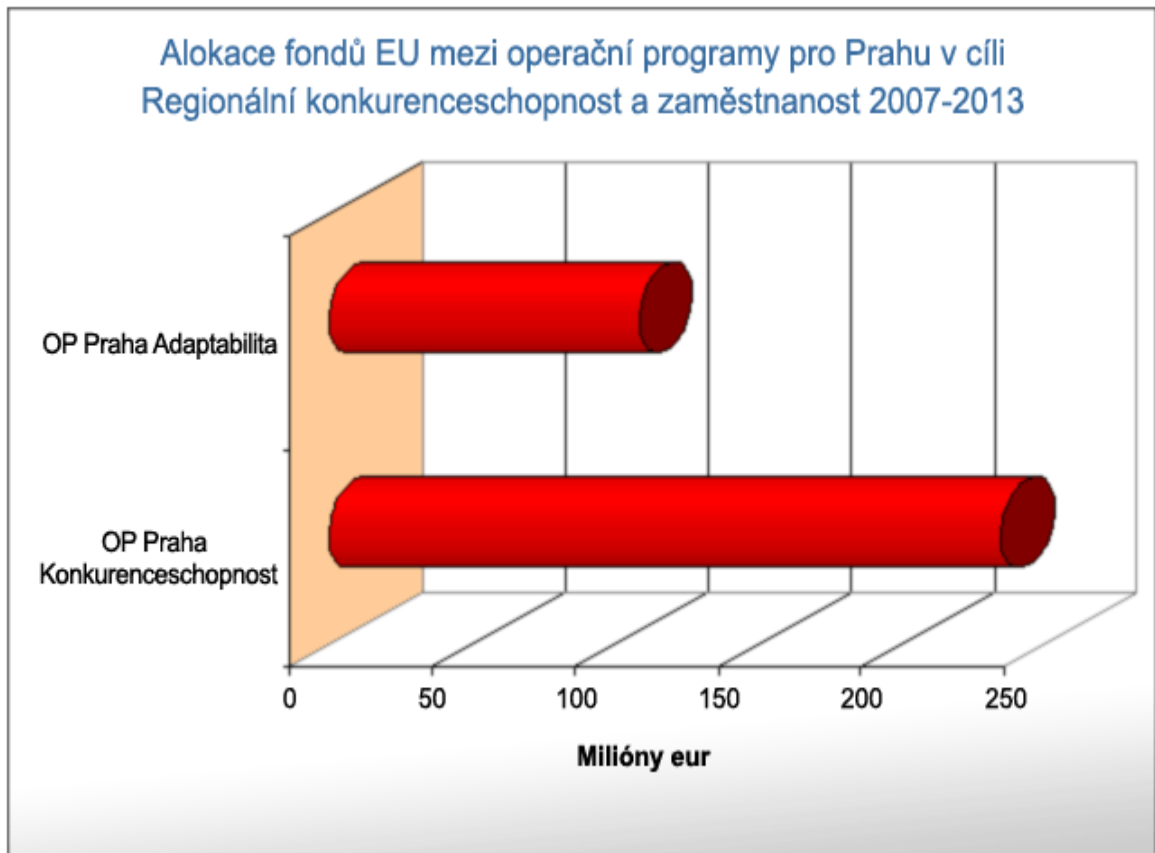
5.1.2 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Tyto operační programy podporovaly projekty v regionech, které díky ekonomickým ukazatelům nesměly čerpat prostředky z cílu Konvergence. V České republice se to týkalo pouze regionu Praha, proto vznikly následující dva operační programy s celkovou alokací prostředků 0,42 mld. EUR:

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita

Operační programy pro Prahu jsou financovány z Evropského fondu regionálního rozvoje a tyto finanční prostředky bylo možné použít na rozvoj tramvajových tratí, tvorbu cyklostezek, výstavbu záchytných parkovišť v lokalitách napojených na MHD, protipovodňové a protihlukové opatření, podporu výzkumných pracovišť, asanaci a dekontaminaci starých průmyslových objektů, revitalizaci vodních toků, aj.

Graf 3: alokace fondů EU mezi OP pro Prahu v cíli Regionální konkurence a zaměstnanost 2007 - 2013



Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha>

5.1.3 Cíl Evropská územní spolupráce

Z těchto operačních programů byly čerpány prostředky na zajištění spolupráce mezi regiony mimo jednotlivé národní státy. Celkové finanční prostředky k vyčerpání pro regiony v ČR byly ve výši 0,39 mld. EUR:

- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko

- OP Mezuregionální spolupráce (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)
- OP Nadnárodní spolupráce (ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie a z nečlenských zemí část Ukrajiny)
- Síťový operační program ESPON 2013 (všechny členské státy, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, kandidátské státy EU)
- Síťový operační program INTERACT II (všechny členské státy)²²

5.2 Strategie regionálního rozvoje pro období 2014-2020

Obecný rámec ke zpracování strategie regionálního rozvoje tvoří zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje. Tak jako předcházející období, tak i v roce 2013 bylo nutné schválit novou strategii regionálního rozvoje pro období 2014 – 2020. Ministerstvo pro místní rozvoj připravilo návrh strategie regionálního rozvoje v prvním pololetí roku 2013 a 15. 5. 2013 byla tato strategie usnesením vlády č. 344 schválena. Strategie regionálního rozvoje je základem dokumentem pro rozvoj regionální politiky ČR a stala se nástrojem realizace regionální politiky a koordinuje i ostatní veřejné politiky s dopadem na regionální rozvoj. Strategie regionálního rozvoje je střednědobý dokument, který zahrnuje dlouhodobý pohled na regionální rozvoj celé ČR, ale zároveň i realizační postupy v krátkodobém časovém horizontu. Regionální politika ČR odráží postupy a přístupy celé EU k regionální politice, zohledňuje nové faktory a výzvy současnosti. Regionální politika představuje soubor intervencí, které ovlivňují rozložení ekonomických aktivit v území, k rozvoji infrastruktury a ke snížení nerovnováhy v sociálním rozvoji. Důležitá je vzájemná vazba s dalšími podpůrnými státními politikami, například se sociální politikou a s průmyslovou politikou.²³ V současnosti začíná nové období pro rozvoj regionální politiky – období 2014 – 2020. Tato strategie jako rámcový dokument pro tvorbu regionálního rozvoje je rozčleněna na tři základní části:

²² <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013>

²³ *Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014 - 2020*

- Analytická část
- Návrhová část
- Implementační část

Analytická část SRR zahrnuje zhodnocení regionálního rozvoje v ČR, včetně postavení v kontextu s EU. Dokument je postaven na moderních konceptech regionálního rozvoje, které jsou uplatňovány v regionálních politikách vyspělých států EU. Zároveň analyzuje důležité faktory regionálního rozvoje, které jsou uspořádány podle vztahů k jednotlivým funkcím regionální politiky. Hlavní pilíře regionální politiky jsou:

- Regionální konkurenceschopnost
- Plnění vyrovnávací funkce
- Environmentální udržitelnost

Analytická část je výchozím podkladem pro formulování zásad regionální politiky, stanovení jejích priorit, opatření a nástrojů na období 2014 -2020, a to v návaznosti na dlouhodobou vizi, formulovanou již ve Strategii regionálního rozvoje České republiky 2007 – 2013 a aktualizovanou v návaznosti na současné podmínky regionálního rozvoje.²⁴ Analytická část SRR zahrnuje zhodnocení vývoje jednotlivých faktorů regionálního rozvoje v oblastech konkurenceschopnosti, územní soudržnosti, environmentální udržitelnosti, ale i v oblasti rozdílů mezi regiony, fungování veřejné správy, hodnotí dopady předchozích národních programů plnění cílů předchozí SRR. Dále zahrnuje typologii regionů a závěry k formulaci priorit regionální politiky.

Návrhová část obsahuje formulované cíle a priority regionální politiky ČR na období 2014 – 2020. Činnosti s dopadem na rozvoj jednotlivých regionů, ale i celé republiky je nutné plánovat v delším časovém horizontu. Dlouhodobé představy jsou koncipovány do vize. Jako dlouhodobá vize je označováno období dvou sedmiletých střednědobých strategií, které mají dosáhnout této vize regionálního rozvoje. Česká republika v dlouhodobém horizontu podle SRR směřuje k:

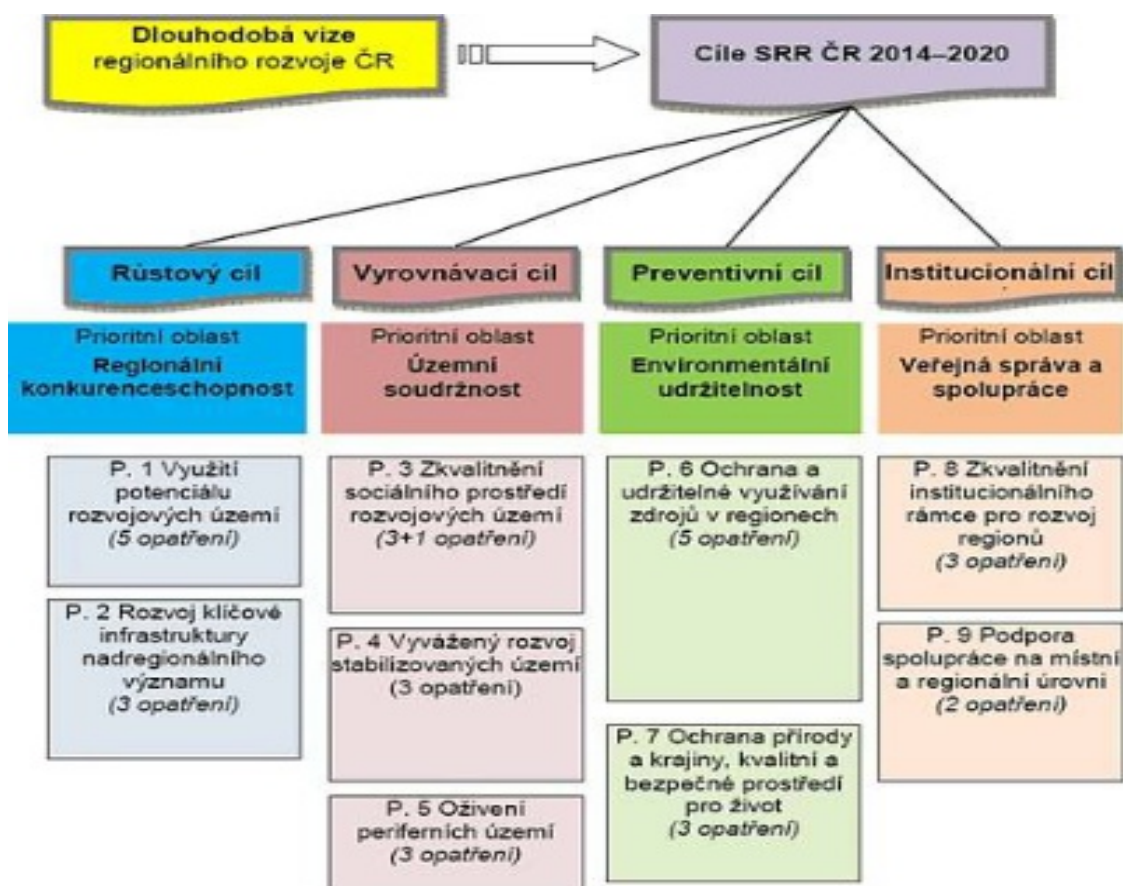
²⁴ *Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014 - 2020*

- Konkurenceschopnost země s vhodným využíváním lidských zdrojů, podporující vzdělávání, výzkum a inovace pro rozvoj znalostní ekonomiky
- Vhodné využití geografické polohy země
- Rozvoj pozitivních specifík jednotlivých regionů způsobem, který nenarušuje udržitelnost, zároveň posílení jejich hospodářské, sociální a environmentální soudržnosti
- Ochrana přírodních, krajinných i kulturních hodnot a jejich využívání,
- zachování vazeb mezi městskými a venkovskými oblastmi

V následujícím grafickém znázornění je shrnutí celé návrhové části SRR – cílů SRR a jejich priorit.²⁵

²⁵ *Strategie regionálního rozvoje ČR v období 2014 -2020*

Obrázek 2: znázornění cílů SRR a jejich priorit



Implementační část SRR nastavuje celý systém realizace regionálního rozvoje. Regionální rozvoj probíhá na všech úrovních – centrální, sektorové i regionální. Implementační část SRR zahrnuje jednotlivé nástroje k tvorbě regionálních politik, pověřené instituce v rovině řídicí i koordinační, ale i zdrojové hledisko – zaměření a způsob využívání financí. SRR neobsahuje konkrétní rozdělení finančních prostředků na cíle, priority a opatření v jednotlivých letech období 2014 -2020. Cíle vycházející ze SRR by měly být primárně realizovány z Evropských strukturálních a investičních fondů.

5.3 Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020

Regionální politika směřuje k odstranění hospodářských a sociálních rozdílů mezi jednotlivými státy a jejich regiony. Hlavním nástroje k realizaci této politiky jsou jednotlivé fondy EU. Prostřednictvím těchto fondů je rozdělováno velké množství finančních prostředků, které směřují k dosažení vytyčených cílů:

- Evropský fond regionálního rozvoje (EFRR)
- Evropský sociální fond (ESF)
- Fond soudržnosti (Kohezní fond)
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)
- Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)
- Ostatní fondy – Fond solidarity, Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci

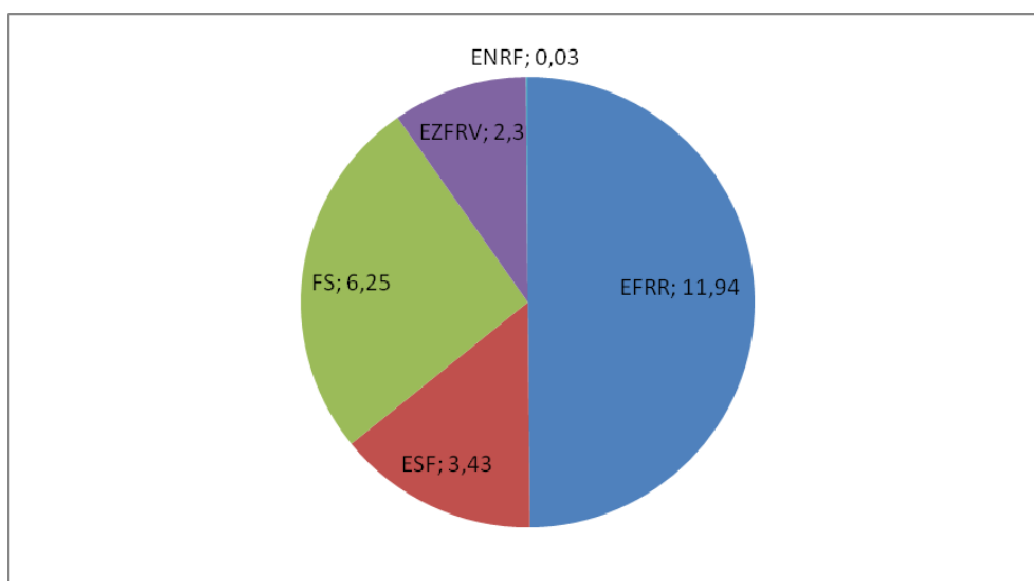
Z každého fondu lze čerpat na různorodé projekty v rámci jednotlivých operačních programů. Každý fond má určené oblasti, do kterých je možné finanční prostředky směřovat, toto určení nelze měnit.

Základním dokumentem zastřešující čerpání finančních prostředků z fondu EU stala Dohoda o partnerství, která byla uzavřena v roce 2014 po dlouhodobém vyjednávání. V dohodě je nejen analýza minulého období, dopady finančních podpor podle operačních programů, ale jsou v ní definovány priority a očekávání nového programového období. Dohoda o partnerství se stala klíčovým ukazatelem, kam bude finanční pomoc směřována. Finanční prostředky čerpané z fondů EU mají sloužit především k hospodářskému růstu a snižování sociálních a ekonomických rozdílů mezi státy a jejich regiony, což se souhrnně nazývá politika soudržnosti. Oproti předchozímu období došlo k zapojení Evropského námořního a rybářského fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova do fondů, ze kterých je možné čerpat prostředky v rámci jednotlivých operačních programů. Následující tabulka a graf ukazují výši připravených finančních prostředků podle jednotlivých fondů, které lze v rámci programového období 2014 – 2020 vyčerpat v ČR.

Fondy EU - programové období 2014 -2020 pro ČR (v mld. EUR)

Evropský fond regionálního rozvoje	EFRR	11,94
Evropský sociální fond	ESF	3,43
Fond soudržnosti	FS	6,25
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova	EZFRV	2,3
Evropský námořní a rybářský fond	ENRF	0,03

graf 4: fondy EU a výše čerpání v programovém období 2014-2020



Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

Při přípravě Dohody o partnerství probíhala spolupráce i s různými institucemi, které svými znalostmi pomáhaly k co nejefektivnějšímu rozdělení finančních prostředků do jednotlivých operačních programů: Hospodářská komora, Český statistický úřad, Agrární komora, Svaz měst a obcí, Družstevní asociace, Svaz průmyslu a dopravy, Českomoravská komora odborových svazů, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů, Česká konfederace rektorů, Rada vlády pro nestátní neziskové organizace, Rada vlády pro rozvoj lidských zdrojů. Centrálním koordinátorem je tímto dokumentem ustanoveno Ministerstvo pro místní rozvoj. Pod tímto ministerstvem byl pro výkon funkce koordinátora zřízen Národní orgán pro koordinaci. Na Dohodu o partnerství navazuje Strategie regionálního rozvoje s jednotlivými operačními programy.

V následujícím grafu je shrnutí alokovaných finančních prostředků podle jednotlivých operačních programů pro programové období 2014-2020 Pro Českou republiku. Pro toto programové období bylo vyčleněno z rozpočtu EU přibližně 24 mld. EUR pro Českou republiku. Zda se dokáže Česká republika poučit z chyb v předchozím programovém období a vyčerpá téměř všechny nebo úplně všechny finanční prostředky, ukáže čas. Zredukování regionálních operačních programů do jednoho, již nastavená pravidla a získané zkušenosti by měly pomoci dosáhnout maximálního čerpání tak, aby došlo k rozvoji jednotlivých regionů i celé České republiky. Též je nutné zajistit kontrolu dotovaných projektů tak, aby Česká republika neztrácela před institucemi Evropské unie dobré jméno.

5.4 Přehled programů 2014-2020 ČR

V České republice je podle současných možností velké množství programů, ze kterých mohou jednotlivé obce, města i regiony žádat o čerpání dotací. Ministerstvo pro místní rozvoj vydalo pomůcku pro obce - Evropské fondy pro obce, kde jsou přehledně zpracované jednotlivé příležitosti v období 2014-2020.

5.4.1 Přehled jednotlivých programů a jejich zaměření:

Operační program Doprava (alokované prostředky 4,7 mld. EUR), které lze čerpat na zajištění rozvoje dopravní infrastruktury v celé republice, aby docházelo k postupnému vyrovnávání kvality dopravní sítě v rámci EU, posilování pozice železniční i vodní dopravy, vše s ohledem na podporu ekologické dopravy.

Integrovaný regionální operační program (alokované prostředky 4,6 mld. EUR), které jsou určené k rozvoji území v regionech soudržnosti. Zlepšení veřejných služeb a veřejné správy a zkvalitňování infrastruktury mají vyrovnávat rozdíly v kvalitě života mezi velkými městy a chudšími regiony a venkovskými oblastmi.

Program rozvoje venkova (alokované prostředky 2,3 mld. EUR), které jsou primárně určeny k rozvoji venkovských oblastí s podporou zemědělských oblastí, zvýšení konkurenceschopnosti a inovace v zemědělství.

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (alokované prostředky 2,8 mld. EUR), které jsou určeny k rozvoji lidských zdrojů v oblasti výzkumu a vývoje, na podporu výzkumných činností, ale i na zkvalitnění vzdělávacího systému v ČR.

Operační program Životní prostředí (alokované prostředky 2,6 mld. EUR), které mají být použity na ochranu přírody a zkvalitnění životního prostředí pro obyvatele. Ochrana přírody zahrnuje snižování dopadu lidské činnosti na přírodu i efektivní využívání přírodního bohatství.

Operační program Zaměstnanost (alokované prostředky 2,1 mld. EUR), které jsou směřovány k rozvoji lidských zdrojů, podpoře zaměstnanosti, na boj s chudobou, ale i rovným příležitostem žen a mužů. Dále mohou být prostředky směřovány na sociální začleňování.

Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (alokované prostředky 4,33 mld. EUR), který je zaměřen hlavně na posilování ekonomiky formou inovací a znalostí. Firmy mohou podporu využít k prosazení se na světové trhy, vytváření pracovních míst do budoucnosti, na hospodářský rozvoj s eliminací dopadů do životního prostředí.

Operační program Technická pomoc (alokované prostředky 223,7 mld. EUR), Servisní program pro zajištění kvalitní implementace, zajištění administrativní kapacity a monitorovacího systém

Operační program Rybářství (alokované prostředky 31,1 mld. EUR), Udržitelná a konkurenceschopná akvakultura založená na inovacích, konkurence schopnosti, znalostech a účinnějším využití zdrojů, rozvoj udržitelného chovu ryb v České republice a zajištění rovnoměrných dodávek sladkovodních ryb během roku na domácí trh včetně rozvoje mimoprodukčních funkcí rybníků.

Operační program Praha – pól růstu ČR (alokované prostředky 201,6 mld. EUR) Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací, udržitelná mobilita a energetické úspory, podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě, vzdělání a vzdělanost a podpora zaměstnanosti.

Tyto operační programy slouží k udržitelnosti hospodářského rozvoje v naší republice. Pro Českou republiku by bylo přínosné, aby výše alokovaných prostředků byly vyčerpány. Bohužel v minulém období nedošlo k vyčerpání připravených finančních prostředků, což je na škodu rozvoje celé republiky. I nekalé praktiky v rámci některých uskutečněných dotačních projektů kazí jméno a rozvoj naší republiky. Neoprávněně vyčerpané finanční prostředky na projekty musí být bezodkladně vráceny.

Existuje ještě několik programů, ze kterých lze čerpat prostředky sloužící k rozvoji a k zajištění lepšího života pro obyvatele, které jsou založeny na spolupráci se zahraničními státy, regiony nebo městy:

Interreg V-A Česká republika – Polsko (alokované prostředky 0,226 mld. EUR), které slouží ke spolupráci mezi institucemi a komunitami, k rozvoji potenciálu přírodních i kulturních zdrojů, které vedou ke zvyšování zaměstnanosti, dále také na vzdělávání a kvalifikaci.

Interreg V-A Rakousko – Česká republika (alokované prostředky 0,097 mld. EUR), směřujících na podporu rozvoje lidských zdrojů, životního prostředí, spolupráce mezi institucemi, posilování výzkumu a inovací.

Interreg V- A Slovenská republika – Česká republika (alokované prostředky 0,09 mld. EUR), které směřují na podporu rozvoje lidských zdrojů, životního prostředí, spolupráce mezi institucemi, posilování výzkumu a technologického vývoje a inovací.

Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko (alokované prostředky 0,103 mld. EUR), které mají směřovat do vzdělávání, posilování výzkumu, technologického rozvoje a inovací a spolupráce mezi institucemi.

Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko (alokované prostředky 0,157 mld. EUR), které mají podporovat adaptaci na klimatické změny, chránit životní prostředí, investovat do vzdělávání, dbát na účinné využívání přírodních zdrojů a posilovat spolupráci mezi institucemi.²⁶

²⁶ *Evropské fondy pro obce. Příležitosti v období 2014 -2020.*

5.4.2 Přehled programů v návaznosti na ESIF a jejich řídicích orgánů:

Tabulka 2: přehled programů 2014-2020 v návaznosti na ESIF a jejich řídicích orgánů

program	řídicí orgán	fond	tematické cíle	alokace v €
OP D – Operační program Doprava	MD	EFRR, FS	7	4 695 769 435
IROP – Integrovaný regionální operační program	MMR	EFRR	2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11	4 640 699 371
OP PIK – Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	MPO	EFRR	1, 2, 3, 4, 7	4 331 062 617
OP VVV – Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání	MŠMT	EFRR, ESF	1, 9, 10	2 768 062 110
OP ŽP – Operační program Životní prostředí	MŽP	FS, EFRR	4, 5, 6	2 636 592 864
PRV – Program rozvoje venkova	MZe	EZFRV	1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10	2 305 673 996
OP Z – Operační program Zaměstnanost	MPSV	ESF	8, 9, 11	2 145 737 492
OP TP – Operační program Technická pomoc	MMR	FS	-	223 704 582
OP PPR – Operační program Praha – půl růstu	MHMP	EFRR, ESF	1, 4, 8, 9, 10	201 590 104
OP R – Operační program Rybářství	MZe	ENRF	3, 6	31 108 015
Programy Evropské územní spolupráce (EÚS)	MMR / zahraniční instituce	EFRR	-	339 668 268

Zdroj: https://www.mmr.cz/getmedia/dda4e489-df77-4be3-b09d-bb9fec5b6323/ESI_fondy_v_kostce_ISBN-web.pdf

5.4.3 Přehled tematických cílů jednotlivých programů

Tabulka 3: přehled tematických cílů jednotlivých programů

	Fondy					(O)P	Alokace	mld. EUR							
	EFRR	ENRF	EZFRV	ESF	FS			0	1	2	3	4	5	6	
1. Posilování výzkumu, technologického rozvoje a inovací	●		●			OP PIK OP VVV OP PPR PRV	2,51 mld. EUR	■	■						
2. Zlepšení přístupu k ICT, využití a kvality ICT	●					OP PIK IROP	1,07 mld. EUR	■							
3. Zvyšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků	●	●	●			OP PIK OP R PRV	1,42 mld. EUR	■							
4. Podpora posunu směrem k nízkouhlíkovému hospodářství ve všech odvětvích	●		●		●	OP PIK OP ZP IROP OP PPR PRV	2,25 mld. EUR	■	■						
5. Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a jejich řízení	●		●		●	OP ZP IROP PRV	1,34 mld. EUR	■							
6. Zachování a ochrana životního prostředí a Podpora účinného využívání zdrojů	●	●	●		●	OP ZP IROP OP R PRV	2,76 mld. EUR	■	■						
7. Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách	●				●	OP D OP PIK IROP	6,24 mld. EUR	■	■	■	■	■	■	■	■
8. Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil	●		●	●		OP Z OP PPR PRV	1,38 mld. EUR	■							
9. Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci	●		●	●		OP Z OP VV IROP OP PPR PRV	1,99 mld. EUR	■	■						
10. Investice do vzdělávání, odborného vzdělávání, včetně odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního učení	●		●	●		OP VV IROP OP PPR PRV	1,96 mld. EUR	■	■						
11. Zvyšování institucionální kapacity veřejných orgánů a zúčastněných subjektů a zlepšování účinnosti veřejné správy	●			●		OP Z IROP	0,18 mld. EUR	■							

Zdroj: https://www.mmr.cz/getmedia/dda4e489-df77-4be3-b09d-bb9fec5b6323/ESI_fondy_v_kostce_ISBN-web.pdf

6 Praktická část

6.1 Cíl a metodika výzkumu

V současnosti se malé obce potýkají s odlivem svých obyvatel do větších měst. Každá obec by měla směřovat své rozvojové aktivity tak, aby zajistila kvalitu života a zpomalila či zastavila odliv obyvatel. Nalezení odpovědí na výzkumné otázky má nasměřovat v dlouhodobém horizontu rozvoj obce tak, aby obec budoucnost měla. Účel a cíl tohoto výzkumu je optimalizovat rozvoj obce, aby obyvatelé nacházeli v obci vše potřebné k životu. Nutnost časového plánování rozvojových aktivit za podpory dotací z fondů Evropské unie nelze zpochybňovat, s ohledem na rozpočet města není možné rozpracovat více projektů naráz a potom teprve hledat zdroje krytí k dokončení projektů. Rozhovor s vytipovanými obyvateli obce Lnáře přispěje k nalezení odpovědí na předem položené otázky. Hlavním cílem výzkumu je, jak uvedl Jan Hendl: „*Objasnit jak lidé v daném prostředí a situaci dobírají pochopení toho, co se děje, proč jednají určitým způsobem a jak organizují své všednodenní aktivity a interakce*“²⁷

Výzkum probíhal v různých časových intervalech a časových etapách. Rozhovory byly nahrávány na audio záznam a bylo vyplněno 48 dotazníků, které byly administrovány obyvatelům obce Lnáře. Použité dotazníky a rozhovory byly pořízeny s ústním informovaným souhlasem respondentů. Zároveň bylo garantováno zachování anonymity respondentů. Respondenti pro vyplňování dotazníků byli osloveni náhodným výběrem. Respondenti pro nahrání rozhovoru byli vybráni na základě osobní známosti a předpokladu základní orientace v dané problematice.

6.2 Výzkumné cíle:

Záměrem šetření bylo zodpovědět následující otázky a dosáhnout tak výzkumného cíle. Cílem diplomové práce bylo přispět k tvorbě strategického plánu rozvoje obce a zhodnocení názorů na možnosti čerpání dotací z fondů Evropské unie.

²⁷ HENDL, J.: *Kvantitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha 2012, s. 50.

- **Jaké priority stanovit v rozvojových aktivitách obce, aby přispívaly ke zkvalitňování života obyvatel?**
- **Jaké potřeby obyvatel je vhodné zohlednit do tvorby návrhu strategického plánu rozvoje obce?**
- **Jaká je znalost obyvatel možností čerpání dotací z fondů Evropské unie?**

Od těchto výzkumných otázek se odvíjel jak strukturovaný rozhovor, tak dotazníkové šetření.

6.2 Participativní pozorování

Zúčastněné pozorování bylo aplikováno za účelem zjistit, co se skutečně děje v obci Lnáře a do jakých rozvojových aktivit by bylo výhodné investovat případné čerpané dotace z fondů Evropské unie.

Metodu zúčastněného pozorování jsem mohl využít při pravidelné účasti jednání zastupitelstva obce Lnáře, v rámci úředních hodin na obecním úřadě obce, z pozice místostarosty obce, při účasti na schůzích místních spolků jako Sbor dobrovolných hasičů a Sokol Lnáře, dále při pravidelném kontaktu s místními obyvateli obce a z aktivit svazu zahrádkářů.

Problémem při pozorování je fakt, že většinu toho, co se děje, výzkumník nepostřehne a pozorování podléhá subjektivnímu mínění.²⁸ Proto byla využita k diplomové práci i metoda dotazníků a rozhovorů pro ověření navrženého strategického plánu.

Na druhou stranu zúčastněné pozorování je zvláště vhodné, pokud jev není přístupný pohledu osob mimo skupinu.²⁹ Popisovaná teze odpovídá mému postu místostarosty obce, člena Sokolu a předsedy Sboru dobrovolných hasičů, kde mohu získávat data, která nejsou pro obyvatele obce Lnáře běžně přístupná. Role účastníka jako pozorovatele přispěla ke specifikaci získaných dat. Informovanost o probíhajícím výzkumu, včetně zúčastněného pozorování, byla obyvatelům obce Lnáře známa.

²⁸ Tamtéž, s. 192.

²⁹ Tamtéž, s. 193.

Informace z participativního pozorování byly zaznamenávány ve formě deníku a jako terénní poznámky. Záznam do deníků podléhal několika zásadám. Jednou z nich bylo, že byl stanoven přesný systém záznamů, záznamy se prováděly přímo na místě a záznam byl aktualizován po celou dobu probíhajícího výzkumu. Poznámky obsahovaly informace o tom, co jsem slyšel, viděl nebo prožil a o čem jsem uvažoval v průběhu shromažďování a reflektování dat.³⁰

Výstupem z pozorování byly podklady pro strategický plán rozvoje obce Lnáře. Přesný strategický plán obce je připojen v příloze č. 1.

6.3 Rozhovor

Výzkumný soubor byl vytvořen pomocí metody účelového výběru, kdy komunikační partneři dobrovolně souhlasili zúčastnit se daného výzkumu poskytnutím rozhovoru. Hned na začátku rozhovoru byli informováni o průběhu připraveného rozhovoru a seznámení s důsledky používání jejich odpovědí. K rozhovoru bylo osloveno 5 respondentů, jejichž charakteristiky jsou popsány níže. Dotazovaným bylo položeno 10 otázek se záměrem získat informace týkající se dané problematiky, a které korespondovaly s výzkumnými otázkami.

Rozhovory probíhaly v několika etapách v období října 2015, kdy každý rozhovor byl domluven individuálně a odehrával se v jiném prostředí, které bylo klidné a nerušené nikým jiným.

6.3.1 Charakteristika respondentů

Nutno podotknout, že jeden respondent je v příbuzenském vztahu, ale vzhledem k tomu, že rozhovor byl strukturovaný, nedošlo k žádnému vědomému zkreslení ani na jedné straně. Zároveň byla vynaložena veškerá snaha, abych eliminoval možné ovlivnění nebo zkreslení výsledků. Vzhledem k tomu, že v obci Lnáře se většina obyvatel osobně zná, nikdo si nepřál zveřejnit své jméno v diplomové práci. Jednotlivé respondenty jsem

³⁰ Tamtéž, s. 197.

označil čísla 1 – 5. Při rozhovorech někdy docházelo k odchýlení od tématu, tyto části jsem v práci nepoužil, jelikož byly pro výsledky rozhovorů irelevantní.

Dle Švaříčka, Šed'ové a kol. o výzkumném vzorku kvalitativního výzkumu uvádí, že cílem není, aby vzorek reprezentoval určitou populaci, ale určitý problém. Není konstruován náhodně, ale teoreticky. Záměrně jej vytváříme s ohledem na náš problém.³¹ Kritérium pro výběr respondentů je určitá vlastnost, kterou musí jedinec mít, aby mohl být dotazován.

Jednotliví respondenti byli vybráni na základě těchto kritérií:

- trvalé bydliště v obci Lnáře
- délka pobytu v obci min. 5 let
- min. jeden respondent musí být členem zastupitelstva
- předpoklad minimální znalosti zkoumané problematiky

Konkrétní respondenti byli zvoleni, kromě výše popsaných kritérií také na základě přímého pozorování.

Rozhovory byly přepsány doslovně bez hezitačních a responzních zvuků.

6.3.2 Seznam položených otázek

1. Jak dlouho žijete v obci Lnáře?
2. Podílíte se aktivně na rozhodování v obci Lnáře? (např. jako zastupitel, pravidelný návštěvník schůzí, nebo třeba jen diskuzemi při společenských akcích,...). Pokud ano, jakým způsobem?
3. Jste členem některého z místních spolků? Pokud ano, tak ve kterém?
4. Jak využíváte, Vy nebo další členové rodiny, některé z prostorů pro volnočasové aktivity?
5. Jaké projekty by se podle Vás měly podpořit v nejbližší budoucnosti?

³¹ ŠVAŘÍČEK, R, ŠEĎOVÁ, K.: *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha 2014, s. 61.

6. Jak je možné zlepšit kulturní život v obci?
7. Jak si myslíte, že lze zlepšit dopravní obslužnost?
8. O jakých projektech v obci víte, že byly spolufinancovány z fondů Evropské unie?
9. Jaké projekty by bylo možné uskutečnit díky dotacím z fondů Evropské unie?
10. Jak by se podle Vás dal zkvalitnit život v obci pomocí dotací z fondů Evropské unie?

6.3.3 Výsledky rozhovorů

1. Jak dlouho žijete v obci Lnáře?

Respondenti, kteří žijí v obci Lnáře, mohou posoudit i minulé období a lze zaznamenat jejich pohled na rozvoj obce. Proto jsem oslovil občany, o kterých vím, že žijí v obci delší dobu a mají v obci přihlášený trvalý pobyt.

„Ve Lnářích žiji od narození, to je 39 let.“³²

„Od svého narození, asi 20 let.“³³

„Celý život, 20 let.“³⁴

„23 let.“³⁵

„Už to bude 55 let.“³⁶

³² Respondent 1, osobní rozhovor, Lnáře

³³ Respondent 2, osobní rozhovor, Lnáře

³⁴ Respondent 3, osobní rozhovor, Lnáře

³⁵ Respondent 4, osobní rozhovor, Lnáře

³⁶ Respondent 5, osobní rozhovor, Lnáře

2. Podílíte se aktivně na rozhodování v obci Lnáře? (např. jako zastupitel, pravidelný návštěvník schůzí, nebo třeba jen diskuzemi při společenských akcích,...). Pokud ano, jakým způsobem?

„Nepodílím se na ničem.“³⁷

„Nepodílím.“³⁸

„Aktivně se nepodílím, ale s ostatními diskutuju o současné situaci.“³⁹

„Ano, podílím, jsem členem zastupitelstva.“⁴⁰

„Podílím se jako zastupitel obce.“⁴¹

3. Jste členem nějakých spolků? Pokud ano, tak ve kterém?

„Ano, jsem dobrovolný hasič.“⁴²

„Jsem členem hasičů.“⁴³

„Jsem tady členem hasičů.“⁴⁴

„Jojo, jsem u hasičů.“⁴⁵

„Jsem členkou jenom Sokola Lnáře.“⁴⁶

³⁷ Respondent 1, osobní rozhovor, Lnáře

³⁸ Respondent 2, osobní rozhovor, Lnáře

³⁹ Respondent 3, osobní rozhovor, Lnáře

⁴⁰ Respondent 4, osobní rozhovor, Lnáře

⁴¹ Respondent 5, osobní rozhovor, Lnáře

⁴² Respondent 1, osobní rozhovor, Lnáře

⁴³ Respondent 2, osobní rozhovor, Lnáře

⁴⁴ Respondent 3, osobní rozhovor, Lnáře

⁴⁵ Respondent 4, osobní rozhovor, Lnáře

⁴⁶ Respondent 5, osobní rozhovor, Lnáře

4. Jak využíváte, Vy nebo další členové rodiny, některé z prostorů pro volnočasové aktivity?

„S mým klukem chodíme sportovat do sálu v kulturáku. Chodí tam na fotbal.“⁴⁷

„Jako aktivní člen u hasičů se svými kolegy využíváme prostory hasičárny a klubovny k přípravám na hasičské soutěže, které organizujeme.“⁴⁸

„Nevyžívám, ale pravidelně se účastním akcí, který jsou ve Lnářích pořádány.“⁴⁹

„Jo, kulturák a fotbalové hřiště společně s naším synem.“⁵⁰

„Chodím cvičit s ženskouma do kulturáku každou neděli.“⁵¹

5. Jaké projekty by se podle Vás měly podpořit v nejbližší budoucnosti?

„Chybí mi něco, co by zaujalo omladinu a motivovalo je zůstat ve Lnářích. Myslím tím třeba, podpořit výstavbu rodinných domů, možná i lepší ceny stavebních pozemků pro ty, kdo budou tady stavět barák.“⁵²

„Chybí mi nějaké zařízení pro možnost sport. Víš co, třeba něco jako multifunkční kurt nebo hřiště na tenis, volejbal nebo třeba s in-line dráhou pro kolečkové brusle.“⁵³

„Asi všechno, co by udrželo mladé rodiny v obci. Není tu dětské hřiště nebo malý sportovní areál s dvěma brankami nebo místo, kde by si děti mohly alespoň hrát a rodiče posedět.“⁵⁴

⁴⁷ Respondent 1, osobní rozhovor, Lnáře

⁴⁸ Respondent 2, osobní rozhovor, Lnáře

⁴⁹ Respondent 3, osobní rozhovor, Lnáře

⁵⁰ Respondent 4, osobní rozhovor, Lnáře

⁵¹ Respondent 5, osobní rozhovor, Lnáře

⁵² Respondent 1, osobní rozhovor, Lnáře

⁵³ Respondent 2, osobní rozhovor, Lnáře

⁵⁴ Respondent 3, osobní rozhovor, Lnáře

„Určitě místo na fotbalovém hřišti, kde jsou prostory pro, já nevím, třeba nějaký sportovní zařízení a oprava chodníka.“⁵⁵

„Vybudování nové kanalizace a výstavby chodníků kolem té hlavní silnice, která tudy vede.“⁵⁶

6. Jak je možné zlepšit kulturní život v obci?

„Myslím, že by se mělo angažovat víc místních a ne jenom pár dobrovolníků, na kterých to je a pořádají všechny společný akce.“⁵⁷

„Asi by to měla v tomhle smyslu víc organizovat obec, myslím tím zastupitele a to vytvoření zázemí pro spolky.“⁵⁸

„Všechny akce ve Lnářích jako je dětskej den, masopust, maškarní, pálení čarodějnic a podobně, pořádají hasiči nebo Sokol, ale v podstatě se jedná o deset lidí, který sou členy obou spolků. Řekla bych, že by se na tom mělo podílet víc lidí tady.“⁵⁹

„No jak už jsem řekl, vybudováním nějakého víceúčelového sportovního hřiště.“⁶⁰

„Teďka hodně hasiči spolu se Sokolem a obcí dělaj poměrně dost kulturních akcí.“⁶¹

⁵⁵ Respondent 4, osobní rozhovor, Lnáře

⁵⁶ Respondent 5, osobní rozhovor, Lnáře

⁵⁷ Respondent 1, osobní rozhovor, Lnáře

⁵⁸ Respondent 2, osobní rozhovor, Lnáře

⁵⁹ Respondent 3, osobní rozhovor, Lnáře

⁶⁰ Respondent 4, osobní rozhovor, Lnáře

⁶¹ Respondent 5, osobní rozhovor, Lnáře

7. Jak si myslíte si, že lze zlepšit dopravní obslužnost?

„Nevím.“⁶²

„Dneska asi většina lidí všude dojíždí svýma autama.“⁶³

„Přes Lnáře jezdí celkem dost autobusů i vlak si myslím, co? No podle mě jo.“⁶⁴

„Já jezdím jen autem, takže vlastně ani nevím, jak to tu funguje s autobusama a tak.“⁶⁵

„Pravidelně jezdím do práce do Blatný a celkem mi ty autobusy a vlaky vyhovujou.“⁶⁶

8. O jakých projektech v obci víte, že byly spolufinancovány z fondů Evropské unie?

„To nevím.“⁶⁷

„Opravy cest po těch povodních, co byly v roce 2002.“⁶⁸

„Nevím.“⁶⁹

„Myslím, že se dělalo něco na škole. Asi oprava a zateplení fasáda školy.“⁷⁰

„No určitě se opravovaly silnice v roce 2002 po povodních a nedávno se dělala taky škola, jak fasáda tak zateplení.“⁷¹

⁶² Respondent 1, osobní rozhovor, Lnáře

⁶³ Respondent 2, osobní rozhovor, Lnáře

⁶⁴ Respondent 3, osobní rozhovor, Lnáře

⁶⁵ Respondent 4, osobní rozhovor, Lnáře

⁶⁶ Respondent 5, osobní rozhovor, Lnáře

⁶⁷ Respondent 1, osobní rozhovor, Lnáře

⁶⁸ Respondent 2, osobní rozhovor, Lnáře

⁶⁹ Respondent 3, osobní rozhovor, Lnáře

⁷⁰ Respondent 4, osobní rozhovor, Lnáře

⁷¹ Respondent 5, osobní rozhovor, Lnáře

9. Jaké projekty by bylo možné uskutečnit díky dotacím z fondů Evropské unie?

„Nevim, nic mě nenapadá.“⁷²

„Nevim, jaký jsou podmínky využití.“⁷³

„Možná opravy památek, opravy veřejných budov nebo vybudování nějakých sportovišť.“⁷⁴

„Opravy chodníků a veřejného prostranství.“⁷⁵

„Dneska řešíme jako obec zastaralou kanalizaci. Náklady na rekonstrukci kanalizace není obec vzhledem ke svému rozpočtu schopná ufinancovat, takže se budeme snažit tento problém řešit pomocí dotací.“⁷⁶

10. Jak by se podle Vás dal zkvalitnit život v obci pomocí dotací z fondů Evropské unie?

„Pokud by bylo možné pomocí dotací podpořit výstavbu rodinných domů ve Lnářích.“⁷⁷

„Vybudováním nějakého sportovního areálu či dětského hřiště.“⁷⁸

„Něco co by motivovalo rodiny s dětmi, aby neodcházeli ze Lnář.“⁷⁹

„Nějakým způsobem podpořit bydlení v obci.“⁸⁰

⁷² Respondent 1, osobní rozhovor, Lnáře

⁷³ Respondent 2, osobní rozhovor, Lnáře

⁷⁴ Respondent 3, osobní rozhovor, Lnáře

⁷⁵ Respondent 4, osobní rozhovor, Lnáře

⁷⁶ Respondent 5, osobní rozhovor, Lnáře

⁷⁷ Respondent 1, osobní rozhovor, Lnáře

⁷⁸ Respondent 2, osobní rozhovor, Lnáře

⁷⁹ Respondent 3, osobní rozhovor, Lnáře

⁸⁰ Respondent 4, osobní rozhovor, Lnáře

„Jako v každé obci s malým rozpočtem bez peněz z dotací nejsme schopný zajistit jakoukoliv investiční akci většího rozsahu. V naší obci se jedná do budoucna hlavně o opravu kanalizace, máme projekt na vybudování sportovního areálu, zateplení a rekonstrukci vytápění budovy obecního úřadu, nebo opravy střechy kulturáku.“⁸¹

6.4 Interpretace přímého pozorování a rozhovoru

V současné době je ve Lnářích přibližně 700 stálých obyvatel. Na základě participativního pozorování a výše uvedených kritérií, jsem vytypoval a následně oslovil 5 spoluobčanů, o kterých vím, že dlouhodobě žijí a zároveň mají trvalý pobyt v obci Lnáře. Respondenti odpovídali na předem připravené otázky. Všichni respondenti žijí v obci 20 let nebo více. Respondent 4 a respondent 5 jsou současně zastupiteli obce Lnáře.

Místní Sbor dobrovolných hasičů byl založen roku 1893 a je již nepsaným pravidlem, že téměř každá rodina má v tomto spolku zastoupení, čemuž odpovídají výsledky na otázku, zda jsou respondenti členy některých spolků. Silnou členskou základnu má i TJ Sokol Lnáře, ale bohužel v poslední době není nábor nových členů příliš úspěšný. Uspěchaná doba, velké množství pracovních povinností, zábava s elektronikou a v neposlední řadě nezáměr dětí k pohybovým aktivitám, nejsou dobrými faktory pro rozvoj Sokola. Na druhou stranu lze konstatovat, že občané neváhají i se svými potomky využívat fotbalové hřiště, které potřebuje dostavět kvalitní zázemí a též místní hasičárnu i s klubovnou. Je dobré podporovat činnosti, kde rodiče a děti tráví volný čas společnými aktivitami. Kulturní dům Lnáře je využíván především na různé kulturní a společenské akce. Těchto akcí se účastní nejen místní obyvatelé, ale přijíždí i z okolních obcí. Kulturní dům je poměrně velký a v okolí jsou společenské akce považovány za zdařilé. Z rozhovorů vyplývá, že se respondenti shodují na nutnosti vybudování nějakého multifunkčního hřiště, dětského hřiště, prostorů s in-line dráhou – sportovní aktivity nejen pro děti a zároveň poukazují na nutnost udržení takové životní úrovně obyvatel, aby neodcházely rodiny s dětmi do jiných oblastí. Též návrhy na dostupné bydlení pro rodiny se opakovaly. Respondent 5 odpověděl, že je nutné naplánovat

⁸¹ Respondent 5, osobní rozhovor, Lnáře

rekonstrukci místní kanalizace. Proč pouze jeden respondent označil kanalizaci jako palčivé téma? Běžný uživatel kanalizační sítě si vůbec neuvědomuje, jak je rekonstrukce nutná, protože dokud odpady odtékají, není problém viditelný. Obec Lnáře je rozlehlá, protkaná rybníky a rekonstrukce kanalizace bude časově i finančně velmi náročná. Lze ji označit jako prioritní a domnívám se, že se nesetká s jednoznačným pochopením od místních obyvatel. Pokud by tuto rekonstrukci obec provedla pouze z vlastních zdrojů, nemohla by v dalších zhruba deseti letech provádět jiné projekty. Rozpočet obce je poměrně stabilní, ale s výdajem přibližně 70 mil. Kč by se na řadu let obec zadlužila. Další otázka, která byla položena respondentům, se týkala kulturních a společenských akcí. Téměř všichni respondenti se shodují na tom, že by se na organizaci akcí mělo podílet větší množství obyvatel. Ale stejně jako nezbývá čas a energie na zájmové spolky, ze stejných důvodů se mnoho obyvatel nemůže nebo nechce zapojit do pořádání akcí. Dopravní obslužnost hodnotí respondenti jako dostatečnou. Ve Lnářích je hlavní komunikace I/20 spojující Plzeň a České Budějovice, dále železniční zastávka a velké množství obyvatel vlastní osobní automobily pro dojíždění za prací či zábavou.

Z odpovědí respondentů vyplývá, že znalost dotačních titulů na jednotlivé projekty není velká. Kromě zateplení budovy školy, což lze připisovat tomu, že je to nejnovější projekt, který právě probíhá a opravy po povodních, jelikož to je událost, která znamená chod obce na několik let. Obec by měla více propagovat své úspěchy a poukazovat na vyčerpané dotace a podpory a zároveň se podělit se svými obyvateli o možnostech dalšího čerpání. Domnívám se, že mnoho obyvatel v ČR je přesvědčeno, že lze čerpat dotace na téměř všechno, ale vůbec si neuvědomují, že je nutné dodržet velké množství podmínek. Samotné zpracování plánu a žádosti je velmi časově, finančně i odborně náročné. Do zpracování strategického plánu rozvoje obce Lnáře by měla být zahrnuta podpora výstavby nových bytových jednotek, oprava stávajících objektů, vybudování multifunkčního hřiště, zázemím pro sportovce a přetrvávající problémy s místní kanalizací, které sice obyvatelé neoznačují jako bezodkladné. Avšak jako zastupitelé si musíme uvědomit, že nelze nechat zchátrat kanalizační vedení až k totální nefunkčnosti.

7 Strategický plán rozvoje obce Lnáře

7.1 Tvorba strategického plánu

Jako člen zastupitelstva a místostarosta obce Lnáře jsem zjistil, že obec nemá z hlediska strategického plánování žádný dokument, který by určoval směr rozvoje, kterým se obec má ubírat. Při tvorbě strategického plánu jsem vycházel ze spolupráce s lidmi okolních obcí, kteří se podíleli na tvorbě jejich strategických dokumentů, zvláště strategického plánu rozvoje obcí.

Strategický plán je koncipován tak, že v úvodní části je popis obce, jeho historie, památky, podnebí a charakteristika obce, místní svazy a spolky, pořádané kulturní akce a odkaz na rozpočet obce a rozpočtový výhled. V druhé části jsou již uskutečněné projekty za období 2002-2015. V roce 2002 byla obec Lnáře vystavena ničivým povodním a následky se odstraňovaly dlouhou dobu. Dále tento návrh obsahuje návrhy projektů týkající se blízké budoucnosti, které by měla obec realizovat na základě nutnosti i na základě požadavků svých obyvatel. Obec Lnáře je územním samosprávným společenstvím občanů ve smyslu § 1 a § 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů. Posláním obce je péče o všestranný rozvoj svého území a péče o potřeby svých občanů. Zároveň chrání veřejný zájem. V právních vztazích obec vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec má vlastní majetek a má postavení veřejnoprávní korporace.

Při tvorbě strategického plánu jsem vycházel ze zjištěných poznatků, z výsledků pozorování a z rozhovorů s místními obyvateli. Též byla zohledněna struktura, počet obyvatel a vzhledem k rozpočtu i investiční možnosti dané obce.

Tabulka 4: struktura obyvatel obce Lnáře 2012-2016

		2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvatel celkem		733	737	719	725	700
v tom podle pohlaví	muži	387	388	383	390	377
	ženy	346	349	336	335	323
v tom ve věku (let)	0-14	102	108	92	95	88
	15-64	519	518	504	509	489
	65 a více	112	111	123	121	123
Průměrný věk		41,7	41,4	42,5	42,5	43,1

Zdroj: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profiluzemi&uzemiprofil=31548&u=VUZE MI_43_551350#

Tabulka 5: rozpočet obce Lnáře /celkové příjmy a výdaje/ 2016-2017

rok	schválený rozpočet		skutečnost	
	příjmy	výdaje	příjmy	výdaje
2016	9 520 000	9 815 500	12 399 632	9 733 209
2017	9 987 000	9 897 000	15 021 385	12 337 904

Zdroj: Obec Lnáře-závěrečný účet obce 2016, 2017

Na základě těchto zjištění byl sestavený návrh strategického plánu obce Lnáře pro období 2016-2020, který byl dále předložený a schválený místním zastupitelstvem obce Lnáře.

Strategický plán je závazný dokumentem pro rozvoj obce na výše zmíněné období. Lze jej měnit dle aktuální finanční situace obce, vyhlášených grantových a dotačních programů a situace, která na území obce a jeho místních částí nepředvídaně nastane a v neposlední řadě podle potřeb obce a jejích občanů.

7.2 Obsah strategického plánu

Strategický plán rozvoje obce Lnáře, který je přílohou této (č. 2) diplomové práce, byl zkoncipován pro období 2016-2020, tak aby korespondoval s programovým obdobím Evropské unie. Podkladem pro jeho zpracování byly údaje získané přímým pozorováním a rozhovory s obyvateli obce.

Samotný plán se skládá ze tří částí. V první části je v devíti bodech popsána historie a současnost obce. Druhá část obsahuje strategický plán rozvoje s jednotlivými projekty a třetí částí je závěr.

V **první části** je popsána právní subjektivita obce a její funkce. Dále je zde popsána geografická poloha obce, dopravní infrastruktura a napojení na městská centra. Obec Lnáře je významným historickým sídlem s řadou památek (např. klášter, zámek historická tvrz a kostel), proto je tomuto tématu v rámci strategického plánu rozvoje věnován prostor.

Vzhledem k tomu, že je Lnářsko významnou rybníkářskou oblastí a krajinou s mnoha přírodními rezervacemi, jsou v této části strategického plánu definovány přírodní podmínky a zajímavosti obce.

Dále je zde popsána charakteristika obce z hlediska občanské vybavenosti, místních institucí a důležitých místních firem, které mají významný podíl z hlediska zaměstnanosti.

Významný podíl na společensko-kulturním dění v obci mají uvedené místní spolky. V této části jsou rovněž zmíněné jednotlivé kulturní akce, které se pravidelně pořádají v každém kalendářním roce. A závěru první části strategického plánu je rozpočtový výhled obce na 2016-2020, který je podrobněji uvedený v příloze.

V **druhé části** strategického plánu jsou vzhledem k ničivým povodním v roce 2002 zmíněné nejprve projekty a akce realizované v období let 2002 – 2015. Další kapitolou této části je analýza silných a slabých stránek obce z hlediska občanské a technické vybavenosti, kulturních a volnočasových aktivit, dopravní obslužnosti, zaměstnanosti, přírodních podmínek, bytové výstavby a podnikatelských aktivit.

Na tuto kapitolu navazuje samotný plán priorit rozvoje obce. Jednotlivé projekty jsou rozděleny do oblastí podle předmětu zájmu a dále podle stupně priority od jedné do pěti. U jednotlivých akcí je uvedený předpokládaný termín plnění. V **závěru** dokumentu je shrnutí účelu strategického plánu a obecných podmínek realizace jednotlivých projektů a případných změn.

7.3 Zrealizované projekty v období 2014 – 2017

Pro celkový přehled uvádím tabulku dosud zrealizovaných projektů v obci Lnáře v období v programovém období 2014-2020 :

Tabulka 6: zrealizované projekty v obci Lnáře v období 2012-2016 a jejich finanční krytí

Projekt	Zdroj dotace	Celkové dotace (Kč)	Vlastní zdroje obce (Kč)	Celkové finanční náklady (Kč)	Rok realizace
Hasičské zásahové vozidlo	Jihočeský kraj- investiční dotace SDH	771 268	514 179	1 285 447	2015
Stavba zpevněného povrchu polní cesty Zahorčice	EZFRV-PRV	6 749 523	Bezúplatný převod od SPÚ	9 027 321	2015
Stavba zpevněného povrchu polní cesty Lnáře	EZFRV-PRV	14 692 127	Bezúplatný převod od SPÚ	15 417 463	2015
Snížení energetické náročnosti budovy ZŠ	FS-OPŽP SFŽP	2 049 671 120 568	1 001 641	3 171 879	2015
Výměna oken historické tvrze	dotační program Jihočeského kraje	100 000	92 441	192 441	2016
Vodovodní přípojka	Jihočeský kraj-POV	210 000	98 075	308 075	2016
Veřejné osvětlení	Jihočeský kraj-POV	215 000	336 747	551 747	2017

8 Dotazníky reflektující účelnost strategického plánu

Ke zpracování výzkumné části diplomové práce a pro ověření účelnosti strategického plánu podle potřeb obyvatel obce Lnáře byla také použita kvantitativní metoda dotazníkového šetření.

Téma, které bylo obsáhnuto v dotazníku, bylo pro všechny respondenty známé a otázky byly položeny co nejjednodušeji. Nevyskytl se tak žádný problém s vyplněním. Dotazníkové šetření proběhlo pouze v obci Lnáře. Bylo rozdáno celkem osmdesát dotazníků a návratnost byla 60 %, tj. 48 dotazníků. Čtyři dotazníky byly vyřazeny z důvodu chybějících informací a nevhodného obsahu. Dotazníky byly umístěny v místním obchodě s potravinami, poště, obecním úřadu a do základní školy, kde funguje i veřejná jídelna.

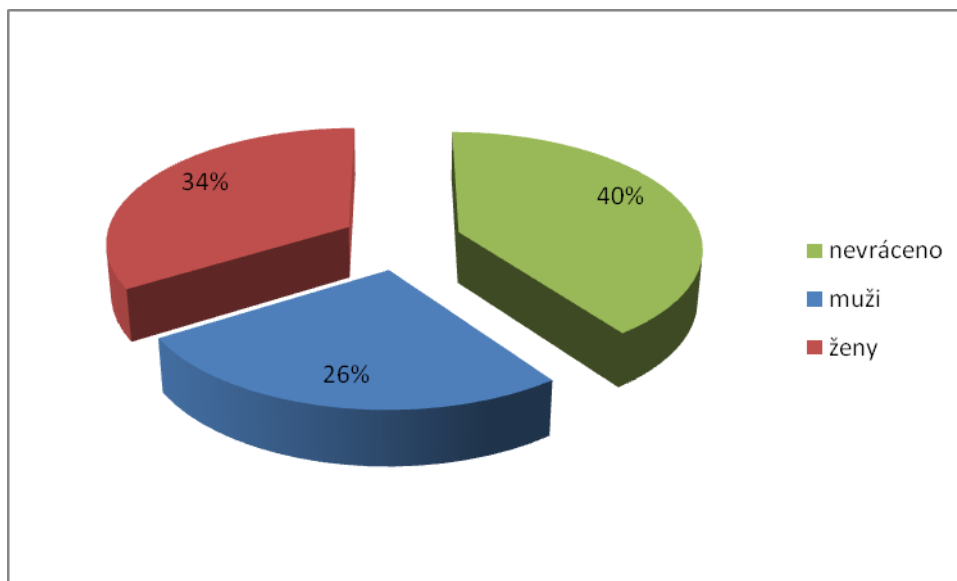
Dotazníky byly respondentům předloženy v tištěné podobě a nezabíraly více, jak pět minut času. Byly vytvořeny z patnácti otázek, kde poslední otázka byla otevřená. Dotazník mohly vyplnit všechny věkové kategorie i občané žijící v obci poměrně krátce. Respondenti mohli označit více odpovědí a případně doplnit svůj názor.

Ukázka formuláře dotazníku je uvedena v příloze č. 2.

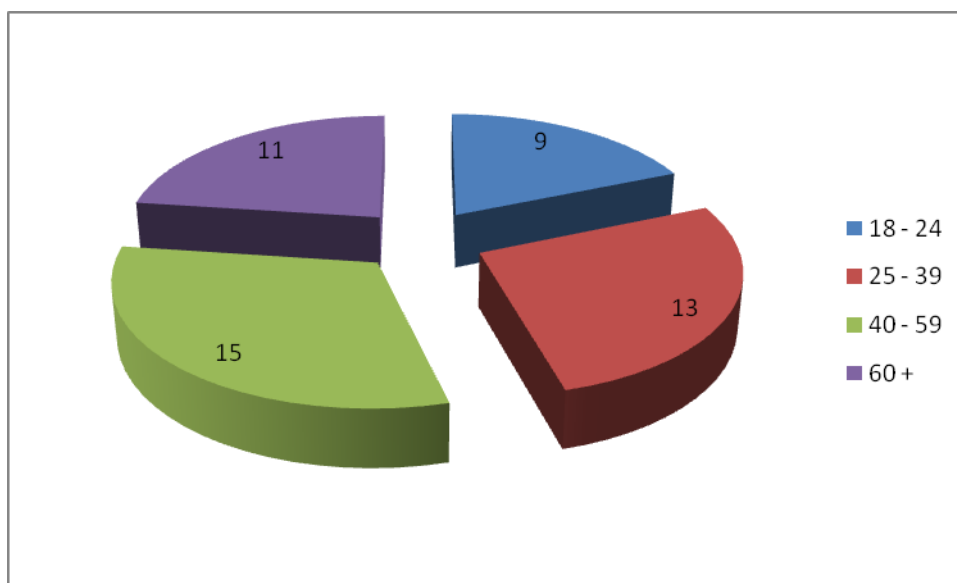
8.1 Interpretace dotazníků

Jak bylo již výše zmíněno, z celkového počtu osmdesáti dotazníků bylo navraceno čtyřicet osm a následně byly ještě čtyři vyřazeny. Celkový poměr návratnosti tak činil 55 %. Byl dostačující jako možný podklad a námět pro budoucí rozvoj obce, případné změny strategického plánu v následujícím programovém období a k realizaci jednotlivých projektů s možností využívání čerpání finančních prostředků fondů EU,

Graf 5: návratnost dotazníků a pohlaví respondentů



Graf 6: věkové kategorie respondentů odevzdaných dotazníků:



Celkem osmdesát dotazníků bylo rozdáno občanům obce Lnáře. Navrátilo se čtyřicet osm vyplněných dotazníků, z nichž bylo dvacet jedna vyplněno muži a dvacet sedm ženami. Devět respondentů bylo z věkové skupiny osmnáct až čtyřadvacet let, třináct z věkové skupiny pětadvacet až devětatřicet let, patnáct respondentů ze skupiny čtyřicet až devětapadesát let a posledních jedenáct bylo z věkové skupiny nad šedesát let. Dotazník se skládal z patnácti otázek a výsledky prvních čtyř jsou zobrazeny v podobě grafů (viz graf 1, graf 2, graf 3). Respondenti nejdříve odpovídali na identifikační otázku, které se týkaly pohlaví a jejich věku.

Sedmatřicet vyplňujících bylo členy některých místních spolků. Převážná část respondentů byla členy místních spolků a to Sboru dobrovolných hasičů, TJ Sokola Lnáře a svazu žen. Spolky ve spolupráci s obcí Lnáře, potažmo jejich zastupitelé, se aktivně účastní společensko-kulturního života obce a jsou hlavní hybnou silou rozvoje obce. Z tohoto důvodu, členové z uvedených spolků, nejvíce vnímají potřeby a slabé stránky obce. Názory těchto obyvatel se stávají jedním z podkladů pro budoucí rozvoj obce, tvorbu strategického plánu a možného čerpání dotací k jednotlivým projektům v rámci rozvoje obce.

Drtivá většina spoluobčanů zastává názor, že dopravní obslužnost je nedostačující. Problém spatřuji v ubývání autobusových a vlakových spojů, zejména v dopoledních hodinách, kdy se lidé nemohou dostat do městského centra.

Na otázku: **Jak vnímáte občanskou a technickou vybavenost obce?**, zaškrtili respondenti převážně uspokojivě. Jako nedostatky občanské vybavenosti vidím zrušení ordinačních hodin místního lékaře v obci Lnáře a nízký počet žáků v základní škole. Z tohoto důvodu musí od šesté třídy dojíždět žáci do základních škol v okolních městech. Zlepšení občanské vybavenosti a odliv mladých rodin do městských center je možné zabránit podporou dostupného bydlení.

Na otázky týkajících se fondů evropské unie a podmínkách čerpání finančních prostředků, odpověděli dvě třetiny občanů, že o možnostech a podmínkách nevědí. Běžný občan pouze ví, že je možné obecně čerpat nějaké dotace.

U otázky: **Zaškrtněte, o kterém projektu si myslíte, že by mohl být realizován za pomoci dotací z fondů EU (můžete zaškrtnout více odpovědí)**, nebyly odpovědi tak jednoznačné. Nebyl jednoznačně identifikovaný projekt, který by byl pro občany prioritou. Nejvíce se dotazující shodovali na rekonstrukci multifunkčního hřiště, opravy chodníků a výstavbě obecních bytů. Tyto tři oblasti vnímají obyvatelé jako klíčové pro udržitelnost rozvoje obce a zatraktivnění místního prostředí.

Jako slabou stránku obce vnímají respondenti bytovou výstavbu a občanskou vybavenost. Odpovědi korespondují s předchozí otázkou na budoucí realizované projekty. Silnou stránku obce spatřují v zaměstnanosti. Nízká nezaměstnanost v regionu je především díky působení velkých zahraničních firem (např. DURA, BTF, John Deere, atd.).

Alarmující číslo šestatřiceti občanů, vnímá rozvoj obce jako nedostatečný. Toto je zřetelné i z odchodu mladých rodin do měst. Nespokojenost vyplývá i z předchozích odpovědí, ve kterých se respondenti zmiňují o nedostatečné bytové výstavbě a slabé občanské vybavenosti.

Poslední otázka byla otevřená: **Uveďte další návrhy pro budoucí rozvoj obce**, kdy odpověď respondentů byla využití dotací na podporu bydlení, úpravy veřejných prostorů a oprava a výstavba chodníků. Lidé znovu poukazovali na výstavbu dětského či sportovního hřiště.

9 Závěr

Hlavním cílem této diplomové práce bylo sestavit návrh strategického plánu rozvoje obce Lnáře v souladu s veřejným míněním občanů na základě dotazníkového šetření. V současné době nelze rozhodování o investičních záměrech a prioritních projektech nechat pouze na současném zastupitelstvu, je nutné plánovat více do budoucnosti, aby byl zajištěn harmonický rozvoj obce. Je potřeba zkvalitňovat život v obci tak, aby nedocházelo k odlivu mladých občanů a také podporovat takové akce, aby to mladé nenutilo odcházet do jiných lokalit. Kvalita života obyvatel obce záleží i na rozvojových aktivitách. Bez kvalitního zázemí není vůle obyvatel zůstat. V současnosti je trend mladých občanů odcházet za prací a zábavou do větších, většinou průmyslových center. V naší lokalitě je to hlavně přesun do města Plzeň nebo do hlavního města Prahy. Je na současných zastupitelích, aby zvážili směřování rozvoje obce tak, aby tento trend byl zcela nebo alespoň zčásti zmírněn. Postupné vyliďňování obcí přináší pouze snižování místních rozpočtů, postupné zanikání občanských aktivit a spolků, snižování zájmu o politické dění obcí, zavírání místních školek a škol a tento trend je v určité fázi již velmi složitě, či dokonce nemožné obrátit k lepšímu.

V teoretické části diplomové práce jsem stručně popsal historii vzniku Evropské unie, politiku regionálního rozvoje a na to navazující fondy Evropské unie. Další část je porovnání programového období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 z hlediska možností využití prostředků z těchto fondů pomocí tematických a regionálních operačních programů. Z tohoto porovnání je patrné, že snahou je zjednodušení jednotlivých programů, lepší koordinace a následná kontrola projektů a zároveň jde o takové nastavení podmínek čerpání, abychom jako celek, Česká republika, využily nabízené finanční prostředky v maximální výši, ale smysluplně k hospodářskému a sociálnímu rozvoji jednotlivých regionů i hlavního města.

Praktická část si kladla za cíl vytvoření návrhu Strategického plánu rozvoje obce. K vytvoření návrhu jsem přistoupil poté, co jsem jako zvolený zastupitel obce Lnáře zjistil, že žádný dokument strategického plánování v dlouhodobějším horizontu nikdy v obci nebyl. Jsem přesvědčen, že strategické plánování v dlouhodobém i střednědobém časovém horizontu přispívá k směřování takového rozvoje obce, aby byla zajištěna či zvyšována kvalita života obyvatel. Součástí strategického plánu rozvoje obce je naplánování prioritních akcí – projektů, které mají zajistit rozvoj obce.

Co je prioritou pro občany jsem zjišťoval pomocí provedeného empirického výzkumu. Zvolil jsem formu participantního pozorování v několika rolích a pomocí rozhovorů, které jsou sice náročnější na čas, ale zato má poměrně vysokou výpovědní hodnotu. Na základě osobních znalostí a předem stanovených kritérií jsem požádal pět občanů o spolupráci. Domluvené schůzky se konaly v pozitivním duchu, nedošlo k žádným emočně náročným situacím. Získané poznatky jsem promítl do svého návrhu strategického plánu. Obyvatelé obce – respondenti se vcelku shodují v tom, že prioritou rozvoje má být zajištění míst pro trávení volného času mládeže i dospělých, sportovní zázemí. Tyto rozvojové aktivity jsem zařadil do návrhu.

Dále se respondenti shodují v tom, že dopravní obslužnost obce není třeba nijak dramaticky měnit, je dostatečná. V čem se též respondenti shodují, je skutečnost, že pořádání všech kulturních a společenských akcí má na starosti jen pár obyvatel a bylo by dobré zapojit do dalších aktivit více občanů. Ale v dnešní, velmi hektické a uspěchané době, je to problém a nemyslím si, že se to v blízké budoucnosti nějak závratně změní. Velké množství obyvatel dojíždí za prací poměrně daleko, pracují ve směnném provozu, starají se o své rodiny a potom již nezbývá mnoho času na nějakou prospěšnou činnost v obci.

Z odpovědí na otázky vyplynulo, že občané nemají moc velký přehled o jednotlivých projektech, které byly financovány z různých fondů a ani o možnostech čerpání dotací či podpor v budoucnosti. Možná by stálo za zvážení, aby probíhalo více aktivit vedoucí ke zlepšení informovanosti. Nejjednodušším způsobem se jeví diskuze v rámci zasedání zastupitelstva, či poskytnutí informací pomocí webových stránek či nějakého speciálního vydání „Lnářských listů“ (noviny). V návrhu strategického plánu rozvoje obce je též část věnovaná rozpočtu obce.

Obec Lnáře hospodaří téměř každoročně s vyrovnaným rozpočtem, splácí jediný úvěr, který byl použit na rekonstrukci obytného domu. Rozvoj bydlení v obci je klíčový pro její obyvatele, pro udržení či přilákání mladých lidí, kteří budou jednou tvořit historii této obce. Obec Lnáře se rozkládá v oblasti mezi rybníky, je velmi složité udržovat zdejší zdroje pitné vody v pořádku. Proto se obec rozhodla přivést pitnou vodu rozvaděčem, ale stále není přípojka možná ve všech domácnostech. I to je prioritou této doby, zajistit přístup k pitné vodě všem.

Dalším palčivým problémem je kanalizace. Je nutné ji rekonstruovat. Netypické rozložení staveb v obci zvyšuje náklady na tuto modernizaci. Rybníky a mnoho ulic, které vedou až na samý kraj obce, zvyšují délky kanalizačních potrubí, odhadovaná cena kompletní modernizace je vykalkulována na 60 mil. Kč. Obec si nemůže dovolit takový velký projekt, protože by se na mnoho let zastavil rozvoj v jiných oblastech – chodníky, osvětlení, hřiště, voda, kulturní dům, obecní dům, obecní byty, aj. V současnosti probíhá zpracování projektové dokumentace a až budoucnost ukáže, zda budeme moc rekonstrukci kanalizace provést jednorázově, nebo v jednotlivých etapách.

Nejedná se však pouze o rekonstrukci kanalizace, ale vzhledem k uvedenému rozpočtu o všechny nákladné projekty, jako bylo vybudování cest či zateplení budovy základní školy, které nelze bez prostředků z fondů EU zrealizovat. Z hlediska budoucího rozvoje se jedná o stěženi projekty, kdy například vybudování cest umožnilo v rámci současné změny územního plánu a prováděcí studie, vznik nových stavebních parcel a tím k podpoře nové zástavby.

Po prvotním návrhu plánu strategického rozvoje obce, který vznikl po kvalitativním šetření pomocí zúčastněného pozorování a rozhovorů, byl revidován díky dotazníkovému šetření. Celkem bylo rozdáno osmdesát dotazníků s návratností 60 %. Dále bylo nuceno vyřadit čtyři dotazníky z důvodu nevhodného obsahu. Z dotazníků vyplývá, že strategický plán koresponduje s potřebami a názory místních obyvatel. Jako prioritu pro rozvoj obce vidí dotazovaní potřebu podpory bydlení a míst pro volnočasové aktivity. O možném čerpání a podmínkách získávání prostředků z fondů EU na realizaci konkrétních projektů není většina občanů dostatečně obeznámena. Obecně vědí pouze to, že lze nějaké dotace čerpat.

Můj návrh strategického rozvoje obce, který byl vytvořen v rámci empirického šetření této diplomové práce, jsem předložil místnímu zastupitelstvu. Po drobných úpravách a doplnění byl schválen.

Seznam použitých zdrojů

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. Praha: Grada, 2009. Management (Grada). ISBN 978-80-247-2707-3.

BÁRTA, Jiří. *Strategické plánování pro neziskové organizace: jak rozhodovat o budoucnosti vaší organizace*. Praha: Nadace rozvoje občanské společnosti, 1997. ISBN 80-902302-0-2.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-802-6202-196.

FIALA, P., PITROVÁ, M. *Evropská unie*. 1 vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. ISBN 80-7325-015-2

ZLÝ, Bohumír. *Integrační procesy ve světové ekonomice*. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 2006. ISBN 80-248-0592-8.

HORA, Karel, Libor NEDOROST a Eva LUKÁŠKOVÁ. *Evropská unie I.: historie, instituce, vnitřní trh*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2010. ISBN 978-80-7318-928-0.

BALDWIN, Richard E. a Charles WYPLOSZ. *Ekonomie evropské integrace*. 4. vyd. Přeložil Stanislav ŠAROCH. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4568-8.

Nová regionální politika. Praha: DaDa, 2002. ISBN 80-903064-1-1.

WOKOUN, René. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Praha: IFEC, 2001. Justis. ISBN 80-86412-08-3.

SUCHÁČEK, Jan. *Regionální vývoj v České republice po roce 1990: reformace či deformace?* Praha: Ekonomická revue 2005, roč. 8, č. 4, s. 37-51. ISSN 1212-3951

STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-588-2.

COGAN, Rudolf, WOKOUN, René a Pavel MATES, ed. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-608-3.

Evropské fondy pro obce: Příležitosti v období 2014–2020. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Národní orgán pro koordinaci, 2015. ISBN 978-80-7538-039-5.

ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*.
Vyd. 2. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0644-6.

Seznam tabulek:

Tabulka 1: srovnání programových období.....	26
Tabulka 2: přehled programů 2014-2020 v návaznosti na ESIF a jejich řídicích orgánů .	42
Tabulka 3: přehled tematických cílů jednotlivých programů	43
Tabulka 4: struktura obyvatel obce Lnáře 2012-2016	57
Tabulka 5: rozpočet obce Lnáře /celkové příjmy a výdaje/ 2016-2017	57
Tabulka 6: zrealizované projekty v obci Lnáře v období 2012-2016 a jejich finanční krytí.....	59

Seznam grafů:

Graf 1: alokace fondů mezi operační programy cíle konvergence 2007-2013.....	28
Graf 2: indikativní alokace prostředků z fondů EU v České republice pro ROP v cíli Konvergence	29
Graf 3: alokace fondů EU mezi OP pro Prahu v cíli Regionální konkurence a zaměstnanost 2007 - 2013.....	31
graf 4: fondy EU a výše čerpání v programovém období 2014-2020	37
Graf 5: návratnost dotazníků a pohlaví respondentů	61
Graf 6: věkové kategorie respondentů odevzdaných dotazníků:	61

Seznam obrázků:

Obrázek 1: zobrazení regionů NUTS.....	27
Obrázek 2: znázornění cílů SRR a jejich priorit	35

Internetové zdroje

1. The Churchill group. [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné na: <https://thechurchillgroup.wordpress.com/2012/08/05/therefore-i-say-to-you-let-europe-arise-winston-churchill-2/>
2. The Schuman declaration – 9 May 1950. [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné na: http://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/europe-day/schuman-declaration_en
3. Základní legislativa regionální politiky. [online]. [cit. 2015-05-25]. Dostupné na: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/zakladni-legislativa-regionalni-politiky-v-cr.html>
4. Aktéři regionální politiky. [online]. [cit. 2016-06-16]. Dostupné na: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html>
5. Fondy EU 2014-2020. [online]. [cit. 2016-08-16]. Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>
6. Regiony NUTS II, jejich členění. [online]. [cit. 2016-08-26]. Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/73d4d51b-39f4-4b60-8e70-1a8e355a4cdf/Regiony-NUTS.png>
7. Strukturální fondy. Národní strategický referenční rámec. [online]. [cit. 2016-09-16]. Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Narodni-strategicky-referencni-ramec>
8. Strukturální fondy. Tematické operační programy v období 2007-2013. [online]. [cit. 2016-09-16]. Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy>
9. Strukturální fondy. Regionální operační programy v období 2007-2013. [online]. [cit. 2016-09-16]. Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy>

10. Strukturální fondy. Operační programy Praha v období 2007-2013. [online]. [cit. 2017-01-05]. Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha>
11. Strukturální fondy. Programy 2007-2013. [online]. [cit. 2017-01-05]. Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013>
12. Dotace z EU v období 2014-2020. [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné na: <http://www.eurostap.cz/web/3-dotace-z-eu-2014-2020.html>
13. Metody výzkumu. [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné na: <http://www.fsps.muni.cz/~tvodicka/data/reader/book-8/04.html>

Národní dokumenty a publikace

1. Strategie regionálního rozvoje v období 2007 -2013
2. Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014 – 2020
3. Nová regionální politika. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2002.
4. Evropské fondy pro obce. Příležitosti v období 2014 -2020. ISBN: 978-80-7538-039-5

10 Přílohy

Příloha č. 1: strategický plán.....	73
Příloha č. 2: vzor vyplněného dotazníku	93

Příloha č. 1: strategický plán

STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE OBCE

LNÁŘE

na období r. 2016 – 2020

(Místní program obnovy venkova)



Obsah:

Část I.:

1. Obec Lnáře
2. Poloha a dopravní napojení
3. Historie
4. Památky obce
5. Přírodní podmínky
6. Obecní úřad
7. Charakteristika a vybavení obce
8. Spolky a kluby
9. Rozpočet obce, rozpočtový výhled

Část II.:

1. Strategický plán rozvoje obce

Část III:

1. Závěr

Část I.

Obec Lnáře

Obec Lnáře (dále jen obec) je územním samosprávným společenstvím občanů ve smyslu §§ 1 a 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů.

Posláním obce je péče o všestranný rozvoj svého území a péče o potřeby svých občanů. Zároveň chrání veřejný zájem.

V právních vztazích obec vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec má vlastní majetek a má postavení veřejnoprávní korporace.

1. Poloha obce a dopravní napojení

Lnáře leží v průměru kolem 470 metrů nad hladinou moře, ačkoliv části obce leží nad 500 m n. m. a Zahorčice leží asi 490 m n. m. Obec leží 50 km jihovýchodně od Plzně a asi 100 km jihozápadně od Prahy. Od Českých Budějovic je dále více než 85 km jihovýchodním směrem. Nejbližším městem je Blatná (8 km východně) a Nepomuk (15 km západně). Lnáře leží v kotlině Smoliveckého potoka protékajícího obcí od severu k jihu.

Obec leží přímo na mezinárodní silnici číslo I/20, z Českých Budějovic do Plzně a přes obec vede i silnice 2. třídy z Příbrami do Sušice (II/177 a II/174). Železniční stanice Lnáře ale leží od obce 1,5 km směrem na jih. Malebná železniční trať („lokálka“) má číslo 191 a spojuje Blatnou, Lnáře, Kasejovice a Nepomuk-Dvorec. Vlakem se lze bezproblémově dostat dále na Plzeň. Osobní autobusovou dopravu přímo v obci (se zastávkami Lnáře-Centrum pro dálkové a Lnáře-Přístav a Lnáře-Klášteř pro místní spoje) provozují dopravci v naprosté většině případů v pracovních dnech. Nejlepší autobusové spojení je směrem z Blatné. Z Plzně je nejlepším spojením vlak. Z Prahy pak autobus, přes Blatnou.



-3-

2. Historie

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1318 (či 1313), ale mnohé pozůstatky z doby laténské v okolí dávají tušit, že kořeny obce sahají mnohem hlouběji v minulosti. Lnáře byly obcí, kde více než čtyři staletí sídlila vrchnost pro široké okolí. Původně na zdejší Staré Tvrzi, později (po r. 1670) na pohodlnějším a honosnějším "novém" zámku. Německý název místa *Schlüsselburg* znamená v češtině *Klíčohrad*. Tento název, v minulosti hojně používaný, je velmi starého původu. Již nejstarší původem němečtí vladykové Schlüsselburští, měli ve svém modrém erbu vyobrazený zlatý (či černý) klíč, který se zde našel již pradávno při orání. Tato událost byla umocněna prý zjevením Sv. Máří. A právě od této události (legendy) se vyvinul název pozdější název Schlüsselburg. První, kdo ho prý oficiálně využíval, byl hrabě Wratislaw z Mitrowic a jméno se užívalo až do r. 1945 velmi hojně. Z počestěných verzí tohoto jména se dochovala verze *Klíčumburk*, jak se také někdy Lnářům ve středověku říkalo. Proto německý název obce, ač dnes nepříliš často používaný, je důležitý historicky a tradicí, více než u jakéhokoli sídla v okolí Lnář. Český název "Lnáře" je také starého původu a znamená "vesnice pěstitelů lnu", tehdy obvyklé plodiny.

3. Památky obce

Stará Tvrz

V současné době je ve Staré Tvrzi (zmíněné přímo prvně r. 1465, tj. před 544 lety) nově vybudovaná galerie (infocentrum) s celoročními expozicemi lidových řemesel z okolí i se stálou expozicí známého skláře a umělce Bohumila Eliáše. Tvrz hostí místní

knihovnu s internetem. Stará Tvrz je původně na místě dřevěné opevněné tvrze, která prošla rozsáhlými přestavbami v průběhu dějin, především zmíním její přestavbu na kamennou gotickou tvrz. První, blížeji nespecifikovaní páni-rytíři ze Lnář měli již ve svém erbů daný klíč. Byli, jak naznačují zápisy z kronik, spřízněni s pány z Kasejovic. Původní vodní tvrz byla založena na počátku 14. století. Habart ze Lnář zmiňovaný r. 1318 zde již s velkou pravděpodobností sídlil. Dnešní podoba Tvrze je *rekonstrukcí* jejího renesanční podoby, kterou získala roku 1593 či 1597. Tvrz přestala v polovině 17. století dostačovat a proto byl napravo od ní vystavěn mohutný zámek. Stará Tvrz po dostavění Nového zámku sloužila jako její hospodářsko-technické zázemí, později také jako pivovar (do r. 1930) se sklepy protivínského Platanu (po r. 1936). Nové využití vyžadovalo přístavbu nových budov a komína, což bylo na začátku 90. let strženo (= základ pro 0,25 ha velké nádvoří) a ponechaný zbytek je velmi podobný původní Staré Tvrzi. Před dvěma lety došlo opět k rekonstrukci vnější fasády a k opravě střechy, čímž se stal objekt atraktivnějším cílem pro turisty. Velká část Tvrze slouží jako obecní byty pro

"Nový" zámek

Vedle Staré Tvrze stojící barokní „Nový“ zámek. Stavební práce začaly ve druhé polovině 60. let 17. století na příkaz hraběte Alexe Ferdinanda Vratislava z Mitrovic. Dostavěn byl za 1686 Tomáše Zachea, syna hraběte Černína z Chudenic. Jedná se o nejmonumentálnější objekt obce a jejího širokého okolí. Dříve to bylo centrum rozsáhlé hospodářské jednotky, což je na jeho monumentalitě znát. Rod Černínů byl úspěšný, katolický, bohatý a rád dával svoje úspěchy najevo.

Klášter a kostely

Nad obcí se tyčí dominanta obce, významný raně barokní klášter Bosých Augustiniánů (architekt Giovanni Battista Maderna), postavené mezi léty 1685–1693 a klášterní a farní kostel Nejsvětější Trojice, stavěný 1666–1723 na místě původní kaple Sv. Trojice z roku 1599. Tomáš Zacheus, hrabě Černín zakládá r. 1684 při tomto kostelu i konvent tzv. Bosáků Sv. Augustýna. Uprostřed obce se nachází kostel sv. Mikuláše se hřbitovem.

Mosty

V obci se nachází několik mostů a na nich je několik kamenných soch. Bývalý dřevěný padací most k Novému zámku byl kolem poloviny 18. stol. stržen a vybudoval se nový kamenný most, který zdobí sochy 6 světců - sv. Václava, sv. Barbory, sv. Jena Nepomuckého, sv. Vavřince, sv. Šebestiána a sv. Víta. Další mostem je most do zámecké zahrady a most ke Staré Tvrzi, který je zdoben mřížovím.



Tvrz



Klášter Bosých augustiniánů

-5-



Zámek Lnáře



Socha na mostě

Architektura domů a novější památky

Domy v obci jsou postavené částečně ve stylu selského baroka a dále je zde mnoho městských patrových domů. Dodnes se zachovaly domy především z 18. a 19. století.

Novější památkou je memorial osvobození obce americkou armádou (4. tankovou brigádou) 6. května 1945, který stojí přímo mezi fotbalovým hřištěm a hlavní křižovatkou poblíž velikého klasicistního *lnářského dvora*. Kamenný pomník s anglickým a českým nápisem přečkal i období nejtuzší komunistické totality. V anglické verzi je obec označována jako „*Town of Lnar*“.

4. Přírodní podmínky

V okolí obce, díky člověkem přeměněné ale jinak ekologicky stabilní krajině, naleznete dostatek míst s krásnou přírodou. Zvláště doporučit lze cyklistiku a pěší výlety, neboť řídce zalidněná krajina s nízkým provozem automobilů je k takovým aktivitám vhodná.

Nejzajímavějším přírodním exponátem v okolí je zřejmě Kadovský viklan, který se nachází asi 5 km jižně od obce. Tento asi 30 t vážící viklan je unikátní granodioritovou památkou, která je od r. 1985 státem chráněna. Je to největší viklan v celé ČR. V roce 1985 došlo také k prosazení ochrany 1,6 ha velké přírodní památky Pastviny u Zahorčic se vzácnou luční vlhkomilnou květenou a s krásným výhledem na Šumavu a blízký brdský Třemšín.

Další přírodní památkou vyhlášenou roku 1985 je Smyslov s rozlohu asi 7 ha. Najdete zde zbytek původních přírodních společenstev mokřadních luk a balvanitých pastvin. Bylo zde zjištěno 205 druhů cévnatých rostlin, z toho 19 zvláště chráněných, 23 druhů ptáků, z toho 18 hnízdicích.

Přírodních rezervací je v okolí rovnou několik: Dolejší, Hořejší a Nový rybník (24 ha), Kovašínské louky atd. V obci jsou 3 památné stromy, lípy u kostela Sv. Trojice

Obec je již po staletí významným centrem rybníkářství. První rybníky v obci existovaly již kolem r. 1320 a měly charakter obranný a zároveň chránily proti povodním. Za dob hrabat ze Sweerts-Sporcku (1745–1802) zde bylo již na 366 rybníků, které dodnes

vytvářejí zajímavou kulisu obce, která z dálky vypadá, jako když leží na řece. Hrabata dovezla z Německa lesklý poddruh kapra, který dostal jméno „Špíglák“, což je komolenina slova *Spiegel*, čili *zrcadlo*. Nejvíce rybníků se v okolí stavělo později, v 15-17. století. Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan, který zde pobýval a tvořil na pozvání Kolowratských, vybudoval několik obtočných stok u rybníků Nový, Divák a Struhový. Většina ostatních rybníků na Lnářsku patří mezi rybníky průtočné.

Další zvlášť vynikající osobností, která se zasloužila o nový rozkvět místní rybníkářské ekonomiky byl na přelomu 19. a 20. stol. Ing. Dr.h.c. Theodor Mokrý. Tento odborník měl na starosti zbývajících asi 100 lnářských rybníků. V první polovině 19. století totiž poptávka po rybím mase poklesla a s tím i jejich cena. Velká část místních rybníků se změnila na pole a pastviny. Hrabě Karl z Lilgenau se snažil o renesanci místního rybářství a povolal doktora Mokrého. Mezi léty 1907–1921 se Theodor Mokrý postaral o vyšlechtění nové variety kapra, tzv. *lnářského modráka*, lysé a vysoce užitkové ryby.

5. Obecní úřad

Adresa: Obec Lnáře, Lnáře 74, 387 42 Lnáře

Telefon: 383 495 126

Mail: obec-lnare@cmail.cz

Web: www.lnare-obec.cz

IČ: 00251437

Bankovní spojení: 3429291/0100

Zastupitelstvo: 7 (viz příloha č.1)

Výbory: kontrolní
finanční

Statutární zástupce: starostka: paní Stanislava Mašková

Úřední dny: pondělí a středa od 7.30 do 17.00 hod., pátek od 8.00 do 11.00 hod

6. Charakteristika obce

Kraj:	Jihočeský
Okres:	Strakonice
ORP:	Blatná
Katastrální výměra:	12,51 km ²
Počet obyvatel:	701 (k 1.1.2015)
Počet částí:	2
Člen DSO:	ano SOB Blatná
Člen SMO:	ano Okresu Strakonice, ČR
Pošta:	ano
Zdravotní středisko:	ne Psychiatrická léčebna
Policie:	ne
Škola:	ano 1. -5. ročník
Mateřská škola:	ano
Rozhodující	ZD Lnáře, Rybářství Lnáře, Dvůr Lnáře, Agro Blatná a.s., Strom
pod.subjekty:	Praha, Třemšínská Ekofarma s.r.o., PL Lnáře, LIQUIB Blatná, Moto Legend
Plyn:	ano obec Lnáře
ČOV:	ano pro část obce Lnáře
Kanalizace:	ano částečná v obcích Lnáře i Zahorčice
Vodovod:	ano Lnáře (70% obce), Zahorčice ne
Komunikace:	všechny místní části jsou propojeny bezprašnými komunikacemi
Pohostinství:	ano
Obchod:	ano

7. Spolky a kluby, společenské aktivity

SDH Lnáře:

starosta: Bc. Zdeněk Majer

velitel: Pavel Říha

TJ Sokol Lnáře:

předseda: Václav Krejčí

místopředseda: Pavel Novosad

Myslivecké sdružení Stráže Lnáře:

předseda: Ing. Eduard Levý

hospodář: Jiří Hájek

Český svaz žen Lnáře:

předseda: Helena Hrubešová

místopředseda: Blanka Čadková

Společenské a kulturní aktivity (pravidelné):

Leden – Myslivecký ples

Únor – Hasičský ples, dětský maškarní ples

- Březen – Duben – Masopustní průvod, Velikonoční řehtání, Velikonoční výstava ZŠ a MŠ Lnáře

Duben – pálení čarodějnic na hřišti ve Lnářích se soutěží a posezením pro děti, stavění máje (Lnáře i Zahorčice)

Květen – červen – pout' (vždy 8. neděle po Velikonocích), pěvecká soutěž DO-RE-MI

Červen – dětský den – pořádají SDH Lnáře

Červenec – nohejbalový turnaj v Zahorčicích

Květen – září – výstavy zaměřené na regionální umělce + přednášky ve Tvrzi Lnáře (infocentrum + místní knihovna), 1x za 2 roky tradiční výstava jirín

Říjen – listopad – tradiční setkání důchodců, drakiáda pro děti

Prosinec – zvonkový průvod, rozsvícení stromku, zpívání koled, mikulášská nadílka, adventní trh před Tvrzí, adventní koncert, ochutnávka 12^o piv v Zahorčicích,

Mimo výše uvedených akcí, jsou dále pořádány pravidelné i nahodilé akce, které zajišťují v místě působící občanská sdružení a spolky a ZŠ a MŠ Lnáře (dílny pro rodiče, keramická dílna atd.)



Masopust ve Lnářích



Mikulášská nadílka

8. Rozpočet obce, rozpočtový výhled (v tis. Kč)

Návrh rozpočtu na rok 2016: (viz Příloha)

Rozpočtový výhled na r. 2017-2018: (viz Příloha)

Část II.

1. Strategický plán rozvoje obce

historie a současnost:

Rozvoj a aktivity obce v letech 2002 – 2015:

po povodni v roce 2002 realizováno:

- oprava chodníků ve středu obce Lnáře + hráz rybníka Veského 2002 – 2003
- obnova ČOV vč. čištění kanalizace a vybudování 300 m nové kanalizace
- oprava rozhlasu (bezdrátový)
- oprava veřejného osvětlení
- oprava čp. 30 + čp. 74 + plynofikace bytů čp. 30
- oprava kanalizace vč. opravy komunikace od čp. 120 až čp. 128 v roce 2005
- oprava komunikace u Tvrze + vybudování opěrné zdi v roce 2004
- oprava komunikace na farské cestě vč. opěrné zdi v roce 2004
- oprava Tvrze (nebytových prostor)
- vč. plynofikace v letech 2002 – 2005
- oprava cesty k chatové oblast Baroch vč. opravy můstku v roce 2003

akce v následujících letech:

- plynofikace OÚ v roce 2002
- oprava kapličky v Zahorčicích 2002
- nové autobusové čekárny Lnáře a Zahorčice v letech 2005 – 2006 (5 ks)
- oprava střechy obecního domu čp. 20 Zahorčice v roce 2006
- vyčištění dvou obecních rybníčků v Zahorčicích v roce 2006
- rekonstrukce obecního domu čp. 20 Zahorčice, vybudování společenské místnosti a úprava hřiště (tenisový kurt) v roce 2007

- vybudování dětského hřiště v Zahorčicích u hřiště v roce 2007
- naučná stezka Zahorčice – Lnáře v roce 2007
- oprava střechy na Tvrzi Lnáře + oprava střechy čp. 183 v letech 2010 – 2011
- vybudování dětského hřiště u ZŠ Lnáře a oplocení v letech 2005 - 2007
- rekonstrukce KD Lnáře v roce 2010
- plynofikace bytů v čp. 17 v roce 2011
- oprava stropu v jedné učebně v ZŠ Lnáře v roce 2009 a další učebny v roce 2014
- oprava hřbitovní zdi v letech 2009 – 2011
- rekonstrukce a modernizace požární zbrojnice v roce 2011
- oprava hasičské zbrojnice a výměna vrat 2012
- výstavba kolumbária + rekonstrukce márnice 2012
- oprava sakrálních památek v roce 2012 a 2013
- vybavení školní kuchyně konvektomatem 2012
- vybavení KD Lnáře – stoly + židle 2012
- výměna oken OÚ Lnáře 1. NP v roce 2013
- oprava a přemístění sochy sv. Jana Nepomuckého v roce 2013
- vytápění sálu KD Lnáře (sahary) v roce 2013
- oprava památníku 1. a 2. Sv. války Lnáře a Zahorčice v roce 2013
- oprava kaple na Hradiště v roce 2013
- MŠ Lnáře – oprava sociálního zařízení v roce 2012
- vybudování vodovodního přivaděče v roce 2014
- MŠ Lnáře – zahradní domek, oprava chodníku a vybudování nového závětrí vč. výměny vchodových dveří v roce 2014
- přechod pro chodce u OÚ Lnáře v roce 2015
- odvodnění rybníku v „Pazderně“ vč. hutnění hráze v roce 2015 (Zahorčice)

- oprava místní komunikace k čp. 34 Lnáře v roce 2015
- oprava levého přísálí včetně opravy střechy KD Lnáře v roce 2015
- přeložka vodovodu nad sběrnou železného šrotu Lnáře v roce 2015
- oprava střechy severozápadní části Tvrze Lnáře v roce 2015
- obnova oken 1. Etapa na Tvrzi Lnáře v roce 2015
- odvodnění cesty u kapličky za Viktorů Lnáře ve směru na Zahorčice v roce 2015
- vybudování trativodu u rybníčku „v Chalupech“ Zahorčice v roce 2015
- vybudování příjezdové cesty u Pomníku ve Lnářích v roce 2015
- příjezdy k polním cestám Zahorčice i Lnáře v roce 2015
- snížení energetické náročnosti budovy čp. 158 ZŠ Lnáře

analýza slabých a silných stránek obce:

Slabé stránky:

- občanská vybavenost především na úseku služeb:
 - drobných řemeslných služeb
 - pohostinských služeb
 - ubytovací kapacity
- technická vybavenost:
 - nedostatečná kanalizace a čištění odpadních vod
 - nedostatečné řešení zásobování pitnou vodou osady Zahorčice
- kultura a volnočasové aktivity
 - omezené zázemí především pro děti a mládež
- zaměstnanost
 - omezená možnost zaměstnání, v obci převažuje zaměstnání orientovaná na zemědělství a rybářství, nákup a prodej zemědělské techniky
- dopravní situace
 - chybí přechody pro chodce
 - nedořešené chodníky u silnice I/20
 - silný provoz na komunikacích I. a II. třídy značně ohrožují bezpečnost občanů a narušují statiku přílehlých nemovitostí

Silné stránky:

- přírodní podmínky
 - příroda vhodná pro všechny způsoby seberealizace
 - krátká vzdálenost na Šumavu a do Brdských lesů
- dopravní situace
 - dostupnost do okresních center Strakonice, Písek, Plzeň
 - dobrá síť cyklostezek
- bytová výstavby
 - možnost výstavby RD
- podnikatelské aktivity
 - obec podporuje rozvoj jakýchkoliv podnikatelských aktivit, které ekologicky a charakterově sounáleží s místním životním a občanským prostředím

rozvoj obce na r. 2016 – 2020

Zastupitelstvo obce Lnáře stanovilo následující priority rozvoje obce:

a) na úseku volnočasových aktivit

1. Oprava Kulturního domu

- Jde především o opravu střechy, zateplení, rekonstrukci topení a obnovu vnitřního vybavení.

Priorita akce: 3

Termín: průběžně dle potřeby do r.2020

2. Úprava a oprava stávajícího hřiště, vybudování multifunkčního hřiště Lnáře

- Jedná se zejména o jeho oplocení a další úpravy a o vybudování víceúčelového hřiště pro širokou veřejnost.

Priorita akce: 2

Termín: 2017-2020

3. Úprava hřiště Zahorčice – vybudování technického zázemí

Priorita akce: 1

Termín: 2016

b) na úseku životního prostředí

1. Vybudování ČOV a kanalizace, vodovod

- Jedná se o ČOV a kanalizačních sběračů v obci Lnáře.

Priorita akce: 1

Termín: do r.2020

2. Rozšíření vodovodu, napojení dalších lokalit, opravy na vodovodu

Priorita: 2

Termín: 2016

3. Obnovení vodního zdroje u Barocha- studny

Priorita: 3

Termín: do 2020

4. Manipulační plocha a kontejnery na tříděný odpad

- Je zde řešeno vybudování manipulační plochy pro umístění kontejnerů na tříděný odpad a popř. třídění odpadů.

Priorita akce: 4

Termín: do 2017

5. Úprava veřejných prostranství a veřejné zeleně

- Jedná se o revitalizaci veřejných prostranství a veřejné zeleně v obci.

Priorita akce: 5

Termín: 2016-20

c) na úseku ochrany obyvatel a majetku

1. Oprava hasičské zbrojnice, výstroj a výzbroj JSDHO

- Jde o opravy hasičské zbrojnice a vybavení jednotky potřebným materiálem.
- Zateplení budovy(snížení energetické náročnosti)

Priorita akce: 1

Termín: 2016,2017

d) na úseku občanské a technické vybavenosti

1. Veřejné osvětlení, inženýrské sítě

- Rekonstrukce stávajícího veřejného osvětlení a rozšíření do zájmových lokalit. Zároveň vybudování potřebných inženýrských sítí v rozvojových územích, které jsou ÚP schváleny k zastavění.

Priorita akce: 2

Termín: 2016-2018

2. Oprava Tvrze

- Jde o pokračování oprav Tvrze, tj. další etapu výměny oken, popř. zateplení a další stavební úpravy objektu.

Priorita akce: 3

Termín: 2016-2017

3. Oprava budovy OÚ, oplocení zahrady u budovy OÚ, oprava garáží, přístavba přístřešku

- Jedná se o vybudování bezbariérového přístupu, rekonstrukce střechy a vybudování podkroví, zateplení objektu, (snížení energetické náročnost

Priorita akce: 1

Termín: 2016-2017

e) na úseku dopravy

1. Oprava a výstavba chodníků

- v obci je nutné opravit některé části stávajících chodníků a zároveň vybudovat chodníky nové a to i v ostatních částech.

Priorita akce: 2

Termín: do r.2019

2. Opravy MK

- jde o opravy místních komunikací ve vlastnictví obce vč. běžné údržby.

Priorita akce: 3

Termín: do r.2020

3. Vybudování přechodů pro chodce v obci, úprava křižovatek

- jde o vybudování nových přechodů pro chodce jako bezpečnostního prvku a zároveň úpravy některých křižovatek v obci.

Priorita akce: 1

Termín: do r.2018

f) na úseku školství

1. Oprava a vybavení ZŠ a MŠ

- Jde o opravy objektu ZŠ a MŠ a vybavení potřebným zařízením. Stejně tak i celého areálu, tj. pozemku vč. oplocení.

Priorita akce: 1

Termín: průběžně do r.2020

g) na úseku místního hospodářství, občanské vybavenosti

1. Oprava a rekonstrukce obecních bytů (DPS)

- Obec má ve vlastnictví obecní byty, které potřebují jak vnitřní, tak venkovní rekonstrukci, popř. zateplení a výměnu topného média.

Priorita akce: 1

Termín: průběžně do r.2020

2. Pořízení komunální techniky

- Jedná se o pořízení techniky potřebné pro úklid a údržbu veřejných prostranství, MK a chodníků a pro další aktivity obce.

Priorita akce: 1

Termín: r.2016-2017

3. Oprava a údržba hřbitova

- Jde o opravu objektů hřbitova vč. zdi, zvonice, chodníků na hřbitově

Priorita akce: 2

Termín: r.2017

Způsob financování prioritních akcí:

Finanční prostředky na jednotlivé, výše uvedené aktivity obce, budou získávány z fondů Evropské unie, národních zdrojů, programů krajského úřadu, nadací, státních fondů atd. se spoluúčastí obce.

Část III.

1. Závěr

Tento Strategický plán je závazný dokumentem pro rozvoj obce na období 2016 – 2020. Lze jej měnit dle aktuální finanční situace obce, vyhlášených grantových a dotačních programů a situace, která na území obce a jeho místních částí nepředvídaně nastane a v neposlední řadě podle potřeb obce a jejích občanů.

Tento Strategický plán rozvoje obce Lnáře byl:

projednán v zastupitelstvu obce dne a schválen usnesením č. a vyvěšen na úřední desce dne:

sejmut z úřední desky dne:

.....
starostka obce

Stanislava Mašková

.....
místostarosta obce

Ing. Josef Honz

.....
místostarosta obce

Bc. Zdeněk Majer

Příloha č. 2: vzor vyplněného dotazníku

Vážení spoluobčané,

Jsem studentem Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity v Praze a místostarostou obce Lnáře. Provádím výzkum, který se zabývá strategickým rozvojem obce. Tento výzkum je součástí mé diplomové práce. Dotazník je naprosto anonymní a dobrovolný. Sám v obci žiji a chtěl bych tímto zjistit Váš názor na současnou situaci obce, na další možný rozvoj obce a celkovou informovanost o možnostech čerpání dotací z fondů Evropské unie. Proto bych Vás chtěl poprosit o krátkou spolupráci při vyplnění tohoto dotazníku. Vaše odpovědi přispějí k dalšímu možnému rozvoji obce.

Předem děkuji za vyplnění dotazníku.

Bc. Zdeněk Majer

1. Jste:

a) muž

b. žena

2. Kolik vám je let? 43

3. Jak dlouho žijete v obci Lnáře? 4.3

4. Jste členy některých spolků obce?

a) ano (uvedte jakých): SDH, SOKOL

b. ne

5. Jak vnímáte dopravní obslužnost v obci Lnáře?

a. uspokojivě

b. celkem uspokojivě

c. celkem neuspokojivě

d. neuspokojivě

e. nedokáži posoudit

6. Jak vnímáte občanskou a technickou vybavenost obce?

- a. uspokojivě
- b. celkem uspokojivě
- c. celkem neuspokojivě
- d. neuspokojivě
- e. nedokáži posoudit

7. Jak hodnotíte kulturní a volnočasové aktivity v obci?

- a. uspokojivě
- b. celkem uspokojivě
- c. celkem neuspokojivě
- d. neuspokojivě
- e. nedokáži posoudit

8. Z čeho si myslíte, že obec nejvíce financuje jednotlivé investiční projekty?

- a. nejvíce z obecního rozpočtu
- b. jen z obecního rozpočtu
- c. nejvíce z fondů EU
- d. jen z fondů EU
- e. nevím

9. Víte něco o podmínkách čerpání z finančních prostředků z EU fondů?

- a. ano
- b. ne

10. Víte, jaké jsou možné pracovní příležitosti v obci Lnáře a okolí?

- a) ano (uveďte jaké): 2D LNÁŘE, DUHA BLATNÁ, JOHN JERE
VISHAI BLATNÁ, ŽTF BLATNÁ

b. ne

11. Zaškrtněte, o kterém projektu si myslíte, že by mohl být realizován za pomoci dotací z fondů EU (můžete zaškrtnout více odpovědí):

- a. oprava kulturního domu
- b. úprava a oprava stávajícího hřiště, vybudování multifunkčního hřiště
- c. vybudování ČOV a kanalizace
- d. výstavba a rekonstrukce obecních bytů (DPS)
- e. úprava veřejného prostranství a veřejné zeleně
- f. oprava hasičské zbrojnice, výstroj a výzbroj JSDHO
- g. oprava tvrže
- h. výstavba chodníků
- i. vybudování přechodů pro chodce v obci, úprava křižovatek
- j. oprava a vybavení ZŠ a MŠ

12. Zaškrtněte, jaké si myslíte, že jsou silné stránky obce (můžete zaškrtnout více možností):

- a) podnikatelské aktivity
- b. bytová výstavba
- c. dopravní situace
- d) přírodní podmínky
- e. občanská vybavenost a služby

- f. technická vybavenost
- g. volnočasové a kulturní aktivity
- h. zaměstnanost

13. Zaškrtněte, jaké si myslíte, že jsou slabé stránky obce (můžete zaškrtnout více možností):

- a. podnikatelské aktivity
- b. bytová výstavba
- c. dopravní situace
- d. přírodní podmínky
- e. občanská vybavenost a služby
- f. technická vybavenost
- g. volnočasové a kulturní aktivity
- h. zaměstnanost

14. Vnímáte rozvoj obce jako dostačující?

- a. ano
- b. ne (uved'te, proč):

NENÍ V OBLASTI NIC CO BY ZDE UDRŽELO MNOHÉ LIDI

15. Uved'te další návrhy pro budoucí rozvoj obce:

- PRODEJ POZEMKŮ PRO VÝSTAVBU RODINNÝCH DOMŮ
- VÝSTAVBA DĚTSKÉHO HRÁŠTĚ
- OPRAVA CHODNÍKŮ